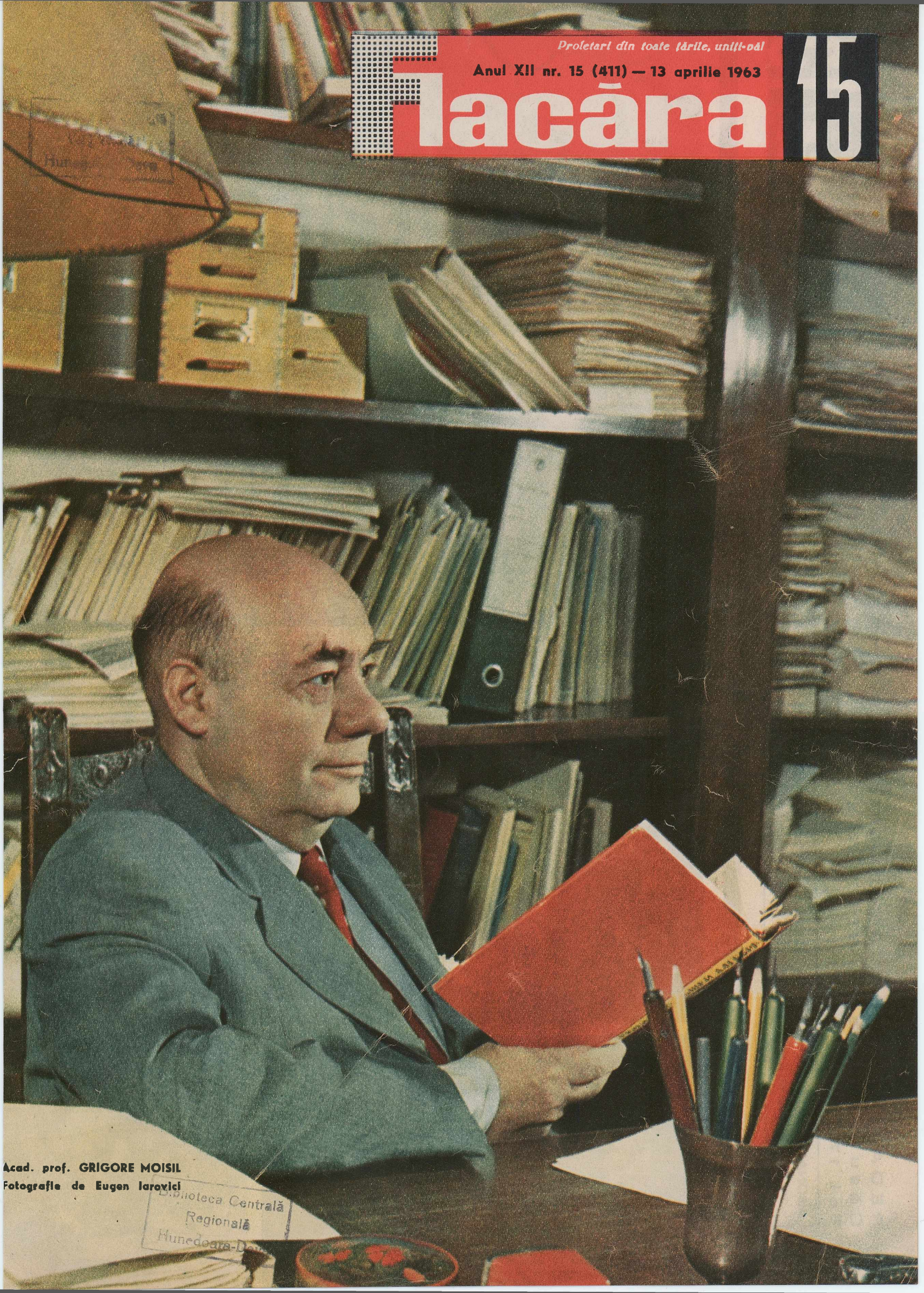

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Anul XII nr. 15 (411) — 13 aprilie 1963

Lacătura

15

Acad. prof. GRIGORE MOISIL
Fotografie de Eugen Iarovici

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Dej

REDACTIA: BUCUREȘTI, PIATA SCÎNTEII
Căsuța poștală: 3507, Of. 33
Tel. 17.60.10, înt. 1744

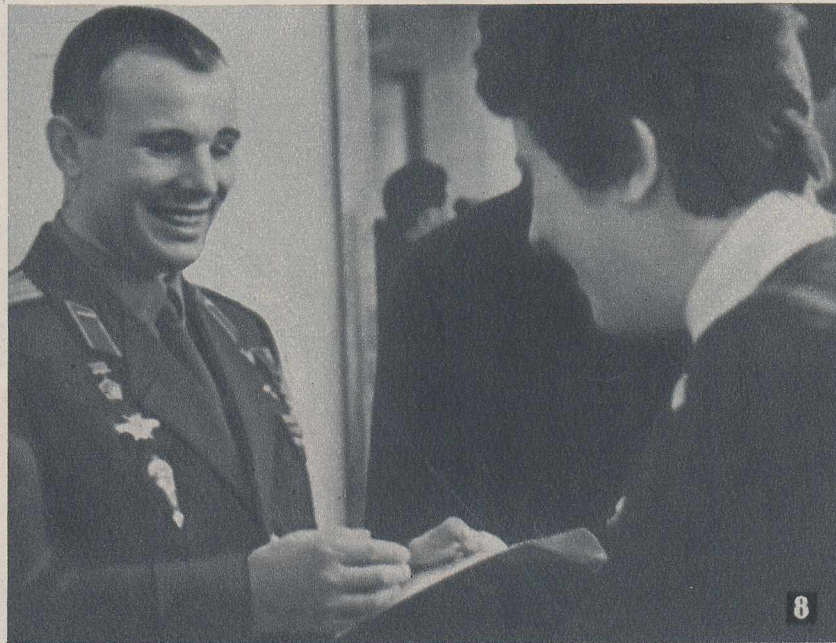
ABONAMENTE la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 26 lei; 6 luni: 52 lei; un an: 104 lei.

Proletarii din toate țările, uniți-să!
Flacăra
 Anul XII nr. 15 (411) — 13 aprilie 1963

9

8

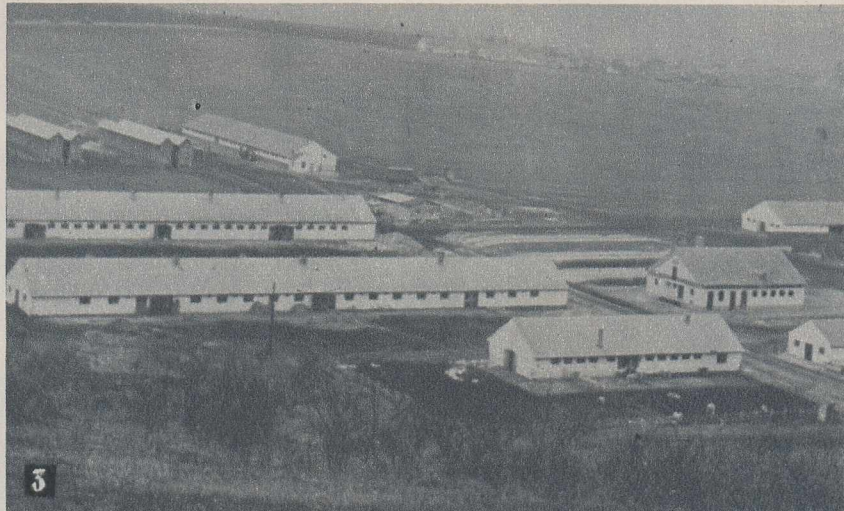
11

10

2

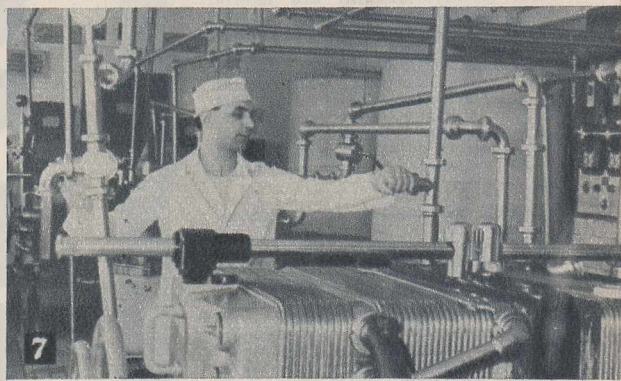
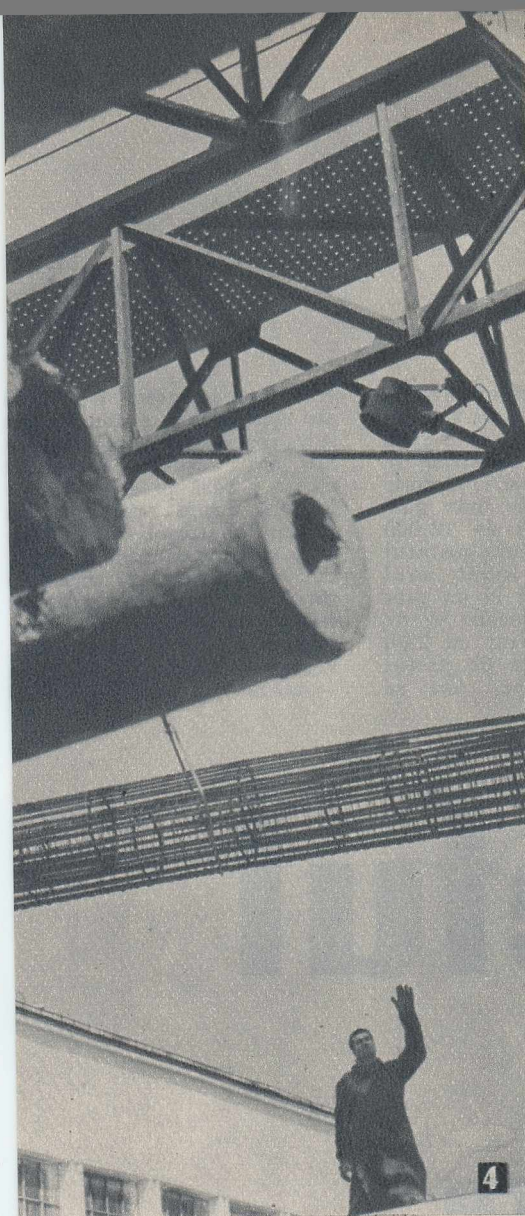

3

Fotocronica Flăcării

1 În Regiunea Dobrogea campania însămânțării de primăvară se desfășoară din plin. Fotografia noastră a fost luată pe tarlalele Gospodăriei agricole colective din comuna Topalu.

2 Uzinele „Electroputere”-Craiova — hala de asamblare a locomotivelor diesel-electrice. Azi ciclul de fabricație s-a redus cu peste 70 de zile față de timpul necesar pentru primele locomotive de acest fel realizate în țară.

3 Vedere generală a fermei de vaci de la G.A.S. Apoldul de Sus, Regiunea Hunedoara. Aci există o preocupare permanentă pentru lărgirea an de an a sectorului zootehnic.

4 Intreprinderea de construcții metalice și prefabricate din București produce — printre altele — stâlpi de înaltă tensiune care vor purta de-a lungul și de-a latul țării energia produsă de termo și hidrocentralele noastre.

5 La noua ciupercărie a întreprinderii de hoteluri și restaurante din Mamaia s-au făcut însămânțări cu miceliu românesc. De pe o suprafață de 276 m² s-au recoltat între 13 februarie și 1 aprilie 2.700 kg ciuperci.

6 La cercul de balet al Casei de cultură a Raionului „18 Februarie” din București. Cursanții din grupa celor mai tineri dansatori se pregătesc pentru un spectacol.

Fotocronica Flacăării ♦ Fotocro

7 În ciuda condițiilor unei ierni deosebit de aspre, care a îngreunat transporturile de lapte spre unitățile productive, I.C.I.L.-Cluj și-a îndeplinit cu succes planul global de producție pe trimestrul I. În fotografie: tânărul maestru Constantin Adam, șeful secției separare-pasteurizare a laptelui de la unitatea din Cluj, secție care și-a îndeplinit planul trimestrial în proporție de 112 la sută.

8 S-au împlinit, la 12 aprilie, 2 ani de la primul zbor al unui om în Cosmos. Numele celui dintâi cosmonaut, locotenent-colonelul Iuri Gagarin, și ale celorlalți trei cosmonauți sovietici care i-au urmat sînt cunoscute astăzi pe toate meridianele și paralelele. Iată-l în fotografie pe Iuri Gagarin dînd autografe.

9 O dată cu trecerea la 8.500 km de suprafața Lunii, stația automată „Luna-4” și-a încheiat misiunea. Această nouă și interesantă experiență cosmică efectuată de știința sovietică a dus la culegerea unui vast material experimental, legat de explorarea Lunii. Fotografia, care a surprins în plin zbor cosmic stația „Luna-4” (de forma unei stele cu luminozitatea de 14,5), a fost realizată de Observatorul astrofizic din Crimeea.

10 Spectacolele prezentate pe scena Teatrului Massimo Bellini din Catania (Sicilia) de către colectivul de balet al Teatrului de Operă și Balet din București s-au bucurat de un frumos succes. În fotografie: balerina Irinel Liciu la sfîrșitul unui spectacol cu „Lacul lebedelor” în care a interpretat dublul rol al Odetei și Odiliei.

11 Încercarea unui grup de militari de a da o lovitură de stat în Argentina a eșuat. În urma lichidării rebeliunii, autoritățile au ordonat retragerea patrulelor militare de pe străzi și a gărziilor din fața clădirilor guvernamentale. În fotografie: soldați săpînd tranșee în fața Ministerului Marinei, în timpul rebeliunii.

12 Ziua de 15 aprilie — ziua libertății Africii — găsește popoarele continentului negru în plină bătaie pentru eliberarea ultimelor colonii, pentru consolidarea independenței țărilor eliberate. Poporul din Mozambic, aflat încă sub dominația colonialiștilor portughezi, este hotărît să-și cucerească prin luptă independența — a subliniat recent liderul Frontului de Eliberare Națională din Mozambic, Eduardo Mondlane (stînga).

13 O puternică furtună care s-a abătut asupra regiunii de sud a Franței a provocat prăbușirea a 200 de tone de stîncă. Această „ploaie” cu bolovani a avut drept urmare moartea a trei persoane, grava avariere a unor clădiri și blocarea circulației în localitatea Plan-du-Var, situată la 25 km de Nisa.

14 În Italia e în plină desfășurare campania electorală în vederea alegerilor generale de la 28 aprilie. În fotografie: un afiș electoral al Partidului Comunist.

15 Aspect din timpul uneia din numeroasele demonstrații din ultima vreme de la Seul, împotriva cizicii reacționare care se cramponează de putere.

PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 14 APRILIE 8.50: Gimnastică 9.00: Emisiunea pentru copii și tineretul școlar — „Curajosul Gim“ de G. Landau; Telegazeta pionierilor; Cu căpitanul Val-Virtej pe Marea Neagră (reluare); Filmul pentru copii „Aventură la miezul nopții“ 10.30: Reteta gospodinei 11.00: Emisiunea pentru sate 18.30: Varietăți (Transmisiune de la Studioul de concerte al Radioteleviziunii). Își dau concursul: Gabriel Popescu, Victor Predescu — artiști emeriti, Gigi Marga, Adela Mărculescu, Constanta Cimpeanu, Magdalena Popa, Ioana Butnariu, Mariana Poenaru, Ion Pișo, Bimbo Mărculescu, Toni Buiacici, Ștefania Rares, Constantin Drăghici, trio Do-Re-Mi (de la Teatrul de estradă din Constanța), Constantin Stănescu, Simion Stanciu, Constantin Dușu, Ion Negoită, duo Dumitrescu, trio Salveț și alții. Conducerea muzicală Șile Dinicu. Coregrafia Gabriel Popescu. 19.30: Jurnalul televiziunii 19.45: Partea a II-a a emisiunii de varietăți. În jurul orei 21.00 filmul artistic „Partea ta de vină“ (Studioul „București“). În încheiere: Buletin de știri.

LUNI 15 APRILIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru tineretul școlar — „Pagini din istoria electricității“, transmisiune de la Muzeul tehnic București (V); Filmul pentru copii „Otti în Cosmos“ 19.55: Recital cu sopranele Elena Patrîchi, Liliana Rusu-Marinescu de la Teatrul muzical din Galați, tenorul Garbis Zobiaș și basul Jean Hyvorov 20.35: „Popas printre viitorii arhitecți și constructori“ 20.45: Vitrina literară 21.35: Telesport. În încheiere: Buletin de știri.

MĂRTI 16 APRILIE 17.30: Transmisiune de la Moscova — „Cercul vesel“, emisiune pentru copii 18.30: Universitatea tehnică la televiziune — „Mecanizarea și automatizarea în turnătorii“ 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Filmul pentru copii „Picturi pentru pisici“ 19.30: Transmisiune de la Teatrul de Operă și Balet: „Nunta lui Figaro“ de W.A. Mozart cu Octav Enigărescu, Arta Florescu, Magda Ianculescu-Muscel, Dan Iordăchescu, George Mircea, Constantin Gabor, Iulia Buciuceanu, Zoe Dragotescu, Valentin Loghin ș.a. În pauze — Almanah științific; Șah. În încheiere: Buletin de știri.

MIERCURI 17 APRILIE 17.00: Emisiunea pentru cluburile din întreprinderi. Din cuprins: Telegazeta săptămânii; În împlinirea zilei de 1 Mai; Creșterea productivității muncii în atenția colectivului fabricii de cabluri și materiale electroizolante; Interviu nostru; Aspecte ale valorificării superioare a lemnului în țara noastră; Despre creșterea gradului de mecanizare în construcții; Moment literar; Cîntă formația de muzică ușoară a Ansamblului Ministerului Forțelor Armate ale R.P.R. 19.00: Emisiunea pentru sate. În încheiere: Sături pentru telespectatori; Buletin de știri.

JOI 18 APRILIE 18.30: Universitatea tehnică la televiziune — „Fabricarea îngrășămintelor chimice“ 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Jocuri pionierești 19.45: Filmul documentar „Baltica-Marea Neagră“ 20.05: Editarea clasicii. Discuție susținută de George Ivașcu, Alexandru Balaci, Valentin Lipatti, Mihai Șora și Ioan Grigorescu 20.35: Filmul artistic „Meșter la toate“, o producție a studiourilor bulgare. În încheiere: Buletin de știri.

SĂMBĂTĂ 20 APRILIE 19.00: Jurnalul televiziunii 19.15: Pentru copii — „File de poveste“ 19.30: Transmisiunea concertului orchestrelor de estradă și de muzică populară ale Radioteleviziunii. Dirijori: Paul Urmezescu și Radu Voinescu. Soliști: Margareta Pislaru, Ilina Cerbacev, George Bunea, Ludovic Spiess, Maria Păunescu, Victoria Darvai, Benone Sinulescu, Ion Cristoreanu, Vasile Cănanău. În jurul orei 20.00: În fața hărții 20.35: Partea a II-a a concertului 21.40: „Metoda“, scenariu de N. Minei cu Willy Ronea, Ștefan Ciubotărașu, Matei Gheorghiu, Constantin Rautchi, Angela Chiuraru, George Ulmeni. În încheiere: Buletin de știri.

În paginile 21-23:
Programul de radio

În câmpia de vest a Banatului, la Variaș, există o gospodărie agricolă de stat unde oamenii s-au dovedit a fi foarte buni gospodari. Că lucrurile sînt așa stă mărturie Ordinul Muncii clasa I pe care-l are acest gostat. N-o să vorbim despre tot ce-au făcut muncitorii acestei gospodării. Ne oprim la un singur sector: zootehnic. Mai precis, la o ramură a acestui sector: creș-

de hectare o încărcătură de peste 500 de porci, nu-i puțin lucru; să dai la fiecare sută de hectare 51.200 kg carne de porc tînăr e o treabă, trebuie să recunoaștem, de brav gospodar. Mai mulți de 12.000 au fost porcii pe care gostatul din Variaș i-a livrat anul trecut statului. Și la un preț de cost scăzut: fiecare kg de carne a fost realizat cu 2,50 lei mai puțin față de prețul de cost planificat. Așa se

schimbarea rasei. De cîțiv ani gospodăria a lichidat rasele costisitoare, nerentabile. La ora actuală gospodării crește o rasă precoce, care se îngrășă rapid, reclamă mai puține cheltuieli de întreținere și aduce însemnate cîștiguri. Dar rasa nu înseamnă totul. O furajare rațională, ieftină și variată are urmări foarte pozitive. Nutrețuri verzi — vara — și siloz — iarna — și-au spus di-

Secretul de la Variaș

terea și îngrășarea porcilor. Experiența Variașului în acest sens merită să fie cunoscută public.

Precizăm de la început că nu e vorba de niște matahale de porci de 200-300 kg, bătrîne și grase. Nu. E vorba de porci tineri, a căror vîrstă nu depășește 6-7 luni cînd ajung la greutatea de 90-100 kg și cînd sînt sacrificați. Și e bine așa. Căci altfel porcul nu-i rentabil. Dacă-l ții să îmbrătimească, mîncîncă cît un balaur, se transformă într-o masă de grăsime și-ți dă carne puțină. Fapt pentru care cele mai multe unități agricole socialiste cresc la ora actuală porci de rasă precoce — pentru carne — care reclamă cheltuieli mai mici, se îngrășă rapid și aduc venituri mari.

Niște socoteli mici care aduc milioane

Ne întreținem cu Ioan Ageu, directorul G.A.S. Variaș, și Iulian Constantinescu, inginer zootehnic. Amîndoi sînt pasionați crescători de animale și — de ce n-am spune-o? — au suficiente temeieri să fie, cum zic bănațenii, puțin ocoși. Anul trecut gostatul din Variaș a înscris pe linia creșterii și îngrășării porcilor numeroase succese. Să ai la fiecare sută

explică dobîndirea unui beneficiu de peste trei milioane lei.

Mai departe. Fără concentrate — îndeosebi porumb și orz — nu-i cu puțință îngrășarea porcului. Dacă acestea te costă însă multe parale, nu ești bun gospodar. Porcul devine foarte scump. Ieftinești furajele, ieftinești în fond cheltuielile pe fiecare kg de carne. Chestiunea devine și mai clară dacă arătăm că în anul 1960 un kilogram de porumb a costat cu 31,25 la sută mai puțin decît în 1959, iar în 1962 prețul de cost a scăzut cu 40,62 la sută față de 1959. De asemenea, scăderi continue a înregistrat și prețul de cost al orzului. Încă ceva: dacă unitatea nutritivă te costă mult, tot n-ai să realizezi beneficii. În 1962, muncitorii de la Variaș au prevăzut prețul de cost al unei unități nutritive la 0,78 lei. Ei însă au mers mai departe și l-au scăzut la 0,52 lei.

Toate aceste socoteli mici s-au soldat cu milioane de lei beneficii. Ceea ce, la un gostat, e esențialul.

Alte lucruri pe care nu le știu toți

Este foarte adevărat că succesele Variașului în materie de porci se explică și prin

plin cuvîntul. Practica învățată pe oameni că îngrășarea porcilor numai cu concentrate nu e nici bună, nici economică. Masa verde — borceag de toamnă, borceag de primăvară, mazăre, orșecară, plus concentratele, bîneînțeles, îngrășă porcul rapid și cu cheltuieli mici. Lasă-l să pășuneze cît țîr vara pe lucerniere și trifoiș — și toate socotelile îți sînt bine. Pentru purcei, mai e seamă, taberele de vară s-au dovedit a fi casa cea mai plăcută și ospitalieră. Născuți și crescuți în tabere pînă la vîrsta înfărcării, purceii dezvoltă frumos, sînt viguroși întrucît nu duc lipsă de vitamine și săruri minerale. Nu mai vorbim de faptul că profitînd de soare — primul cel mai grozav medicament — mortalitatea în rîndul lor se reduce pînă la zero. În același timp, practica a dovedit că purceii crescuți în tabere de vară constituie un material foarte bun pentru îngrășat. Purceii de la G.A.S. Variaș, crescuți în tabere de vară și puși apoi la îngrășare au realizat în medie un spor de greutate zilnică de 600 g. Pledînd deci pentru taberele de vară, trebuie spus că ele prezintă două avantaje de ordin economic și biologic

In fiecare dimineață ferma de porci e vizitată de tovarășii din conducerea gospodăriei.

Fapt pentru care un asemenea sistem de creștere se cere încetățenit la toate unitățile agricole socialiste unde ramura creșterii porcilor are o pondere însemnată în sectorul zootehnic.

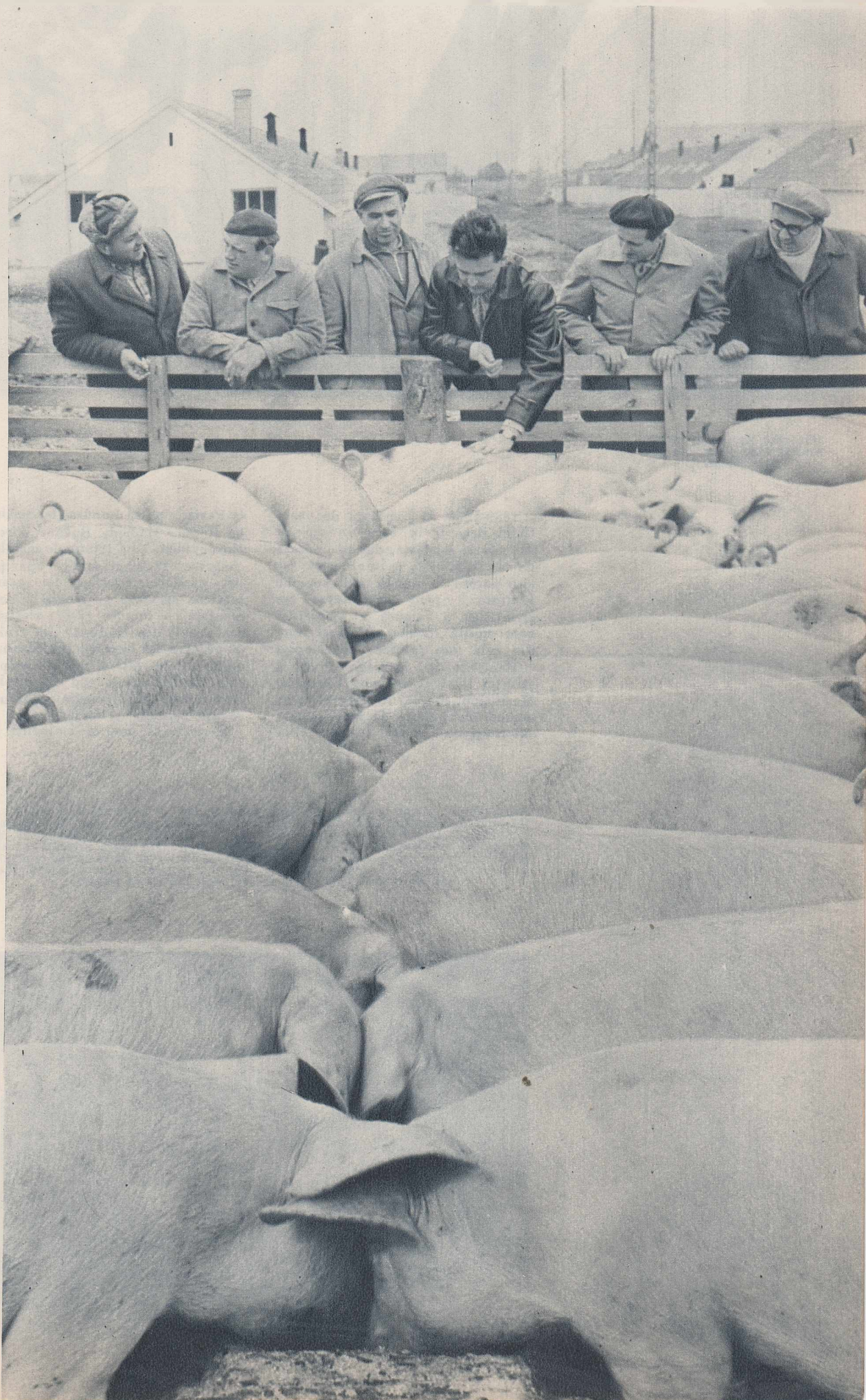
Despre Ion Guț și despre alții

Mulți dintre oamenii care lucrează la crescătoria și îngrășătoria de porci de la G.A.S. Variaș au un îndelungat stagi în producție. Pentru aceasta sînt stăpîni pe meserie; pentru aceasta beneficiile gospodăriei sînt în creștere necontenită. Calificarea și permanentizarea oamenilor în zootehnie au urmări foarte bune. Ion Guț poate să-ți vorbească despre metodele științifice ale creșterii porcilor ore-n șir. De la dumnealui am aflat că soarele e primul și cel mai bun medicament al porcilor. Și iată cum: sub influența razelor solare ergosterolul este transformat în vitamina D, care are un însemnat rol în reglarea fosforului și calciului în organism.

Un alt crescător de porci, Mihai Franc — lucrează la crescătoria de porci de zece ani — e socotit „omul care știe tot în materie de zootehnie”. Numele Evei Ferencz, Margaretei Arendt și ale multor crescătoare de porci sînt binecunoscute și respectate în tot Variașul. Cîteva cuvinte se cer spuse și despre oamenii care i-au ajutat pe tovarășii ce lucrează în zootehnie să obțină rezultate frumoase. La Variaș cultura porumbului e la mare cinste. Așa că un cuvînt de laudă se cuvine și brigadierului de cîmp Vasile Marin, care a avut o producție medie pe toată suprafața de 4.830 kg porumb boabe la hectar, și tractoristului Nicolae Costache, care în tot timpul iernii a contribuit din plin la asigurarea transportului furajelor, și altora care iau toate măsurile pentru ca sectorul porcilor să meargă ca pe roate.

Cine vine la Variaș rămîne plăcut impresionat de construcțiile destinate creșterii și îngrășării porcilor. Le-am numărat. Sînt 37. În ele și în taberele de vară vor fi crescuți și îngrășați în acest an 13.000 de porci. Lucrătorii gostatului se angajează ca pînă la sfîrșitul anului să livreze statului peste 200 tone de carne — peste cifra planificată — și să reducă prețul de cost și mai mult. Nu încapă nici o îndoială că beneficiul planificat, de peste 3.500.000 lei — de pe urma creșterii porcilor — va fi obținut. Există toate condițiile pentru acest lucru: și subiective, și obiective.

George CIUDAN
Fotografie de Elena GHERA

Gheorghe Marinescu în laboratorul său. (Una din ultimele fotografii.)

1889-1938. O jumătate de veac. Cinci decenii în care un om cu înfățișarea modestă, dar cu o voință de nezdruncinat, o inteligență vie și o putere de muncă fără pereche luminează prin activitatea sa științifică o ramură a medicinei care multă vreme rămăsese una din cele mai tainice: neurologia.

Renumit în întreaga lume a științei, ilustrul neurolog Gheorghe Marinescu, ale cărui cercetări sînt curînd încununuate de recunoașteri internaționale, este invitat cînd

la Paris, cînd la Londra, la Berlin, la Roma, Madrid, Buenos Aires, Montevideo... La tribunele marilor congrese internaționale apariția lui produce emoție. Își așază tacticos servieta și scoate „documentele” — lamele cu secțiuni din nervi, din măduvă, din creier — pe care își bazează întotdeauna argumentele. Mii și mii de preparate microscopice, rod al explorărilor sale în adîncurile nepătrunse ale celulei nervoase.

Savanți și medici eminenti ai

timpului, începînd cu românul Babeș, căruia i-a fost elev, și continuînd cu Pavlov, Charcot, Du Bois Reymond, Ramon y Cajal, Mecinikov, Behterev și mulți alții se mîndresc cu prietenia acestui mare învățat, care totdeauna are de spus ceva original; care se ține la curent cu toate problemele majore ale medicinei și ale altor științe; și ale cărui concepții sînt caracterizate prin cel mai profund umanism.

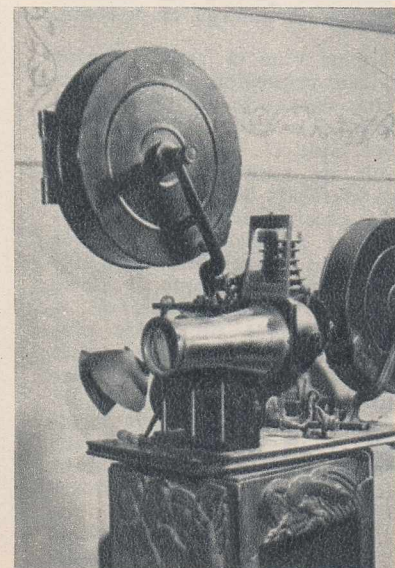
„Dacă scopul omului de știință este căutarea adevărului — spunea el — idealul său trebuie să fie bunăstarea omenirii”... „Viața este un mare dar al naturii, dar adevărata fericire este să faci bine țării și poporului tău”.

Strîns legat de nevoile și suferințele celor mulți și umili (el însuși se trăgea dintr-o familie modestă) Marinescu demasca curajos racilele societății în care trăia: „Să nu se uite că cei care trăiesc în lipsuri și chiar în mizerie sînt prea numeroși; că speculanții, îmbogățiți prin afaceri neoneste, trăiesc, într-un fel sau altul, din exploatarea celor ce muncesc”.

Întreaga sa viață savantul și-o închină slujirii dezinteresate a științei, cucerindu-și prin lucrările sale o faimă mondială. În anul 1925, cînd la Paris s-a organizat cente-

Acest tablou, pictat la spitalul Brincovenesc în 1889 de francezul Montchablon și intitulat „La căpățîniul bolnavului”, reprezintă un interesant document al medicinei românești de la sfîrșitul veacului trecut. De la stînga la dreapta: studentul Gh. Marinescu, profesorii V. Babeș, G. Asachi, N. Kalinderu (care prezintă cazul), bătrînul profesor Șușu, soția lui N. Kalinderu și alții. Este de remarcă prestigiul de care se bucură Gh. Marinescu, care, deși încă student, a fost chemat să pozeze alături de profesorii săi și de alți mari medici ai timpului.

Imediat după inventarea cinematografului, Gheorghe Marinescu studiază merul bolnavilor paralițici cu ajutorul aparatului de mai jos. El a realizat astfel, încă din 1898, primul film științific medical din lume.

GHEORGHE MARINESCU

narul nașterii lui Charcot, guvernul francez l-a invitat pe neurologul român să vorbească, în numele elevilor din întreaga lume, despre personalitatea fostului lor profesor de la spitalul „Salpêtrière“.

El a vorbit atunci în marele amfiteatru de la Sorbona, tot acolo unde ca student, cu mai mult de treizeci de ani în urmă, ascultase îndemnul lui Pasteur, care i-a luminat calea de cercetător: „Să iubim laboratoarele, acele temple ale civilizației unde singurele legi valabile sînt cele ale muncii, ale salvării și ale păcii“.

Reluînd acest fir în cuvîntarea sa de la Sorbona, savantul român sublinia astfel rolul social al omului de știință: „Știința va face ca omenirea să fie mai bună, iar pacea va putea domni în lume dacă oamenii de știință ar îmbrățișa cu sinceritate aceste idei nobile și generoase“.

Creator de școală în medicina romînească, gînditor, patriot, Gheorghe Marinescu lupta cu cuvîntul său pentru progresul social. Încă acum șase decenii, de la tribuna Academiei Romîne, el își exprima astfel profesiunea de credință: „Fără a fi vizionar, nici utopist, sînt cu desăvîrșire convins că va sosi o dată timpul cînd moartea nu va

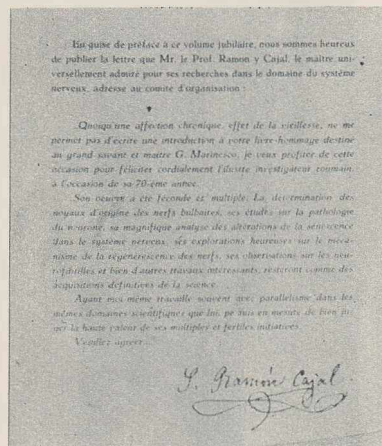
mai secera fără milă miile și miile de copii, victime ale ignoranței noastre și ale organizației actuale sociale... Cînd va fi acest viitor minunat?... Nu știu. Dar ceea ce știu bine este că trebuie să avem tărie în credințele noastre și atunci viitorul va fi al nostru“.

Dar prezentul?... Prezentul epocii în care profesorul Marinescu rostea aceste cuvinte era vitreg pentru oamenii de știință, ca și pentru întreg poporul muncitor. În anul 1933, cînd savantul a fost sărbătorit de elevii săi la împlinirea a 70 de ani de viață, el a exclamat în fața reprezentanților guvernului: „Ne lipsesc instrumentele de muncă! Sintem reduși la mizerie!“

Cît de emoționante sînt și rîndurile care urmează, scrise doar cu trei zile înainte de moarte, în testamentul său: „Plecînd în lumea din care nimenea nu s-a întors, n-aș voi să supăr pe nimeni, dar adevărul trebuie spus: prea multă nedreptate este în blagoslovita Țară Romînească“.

„Adevărul trebuie spus“: aceasta era poziția categorică a marelui savant-cetățean — atitudine care nu era de fel pe placul guvernanților de atunci. De aceea, pe bună dreptate, un ziar al vremii scria în legătură cu sărbătorirea

Invitat în mai multe țări din America Latină pentru cursuri și conferințe, iată-l, în fotografie, pe savantul român la Buenos Aires, făcînd o demonstrație la 30 de microscopae. Pe piese histopatologice proprii, el pune în evidență modificările suferite de celula nervoasă atacată de ultraviruși.

Faimosul histolog spaniol Santiago Ramon y Cajal, care a fundamentat primul teoria neuronală a sistemului nervos, se află printre cei ce apreciau în mod deosebit lucrările savantului român. În facsimil, prefața scrisă de Cajal la volumul jubiliar închinat lui Gh. Marinescu cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la naștere.

modestă din 1933: „Profesorul Marinescu va mai fi sărbătorit o dată: cînd vom avea o societate care-și va găsi mulțumirea sufletească în omagierea adevăraților oameni mari ai țării, care au servit prin geniul lor știința și prin caracterul lor adevărat“.

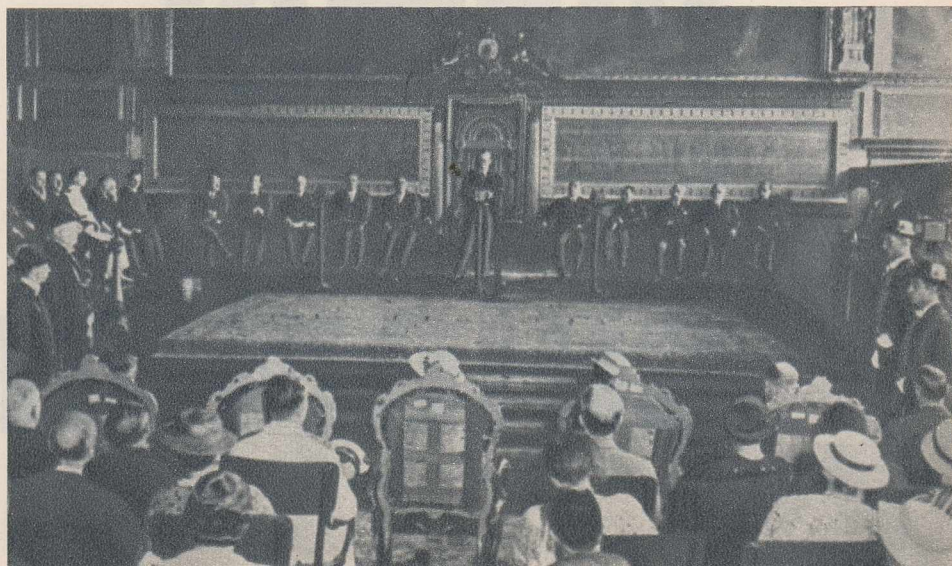
În România socialistă figura luminoasă a savantului progresist Gheorghe Marinescu se bucură de o nețărmurită prețuire. Societatea pe care el o visa — este drept, fără a-i desluși cu claritate contururile — s-a înfăptuit în țara sa mult mai repede decît își închipuia.

Aniversarea centenarului nașterii lui Gheorghe Marinescu s-a sărbătorit nu numai în R.P. Romînă; ea a fost trecută pe lista marilor aniversări culturale recomandate de Consiliul Mondial al Păcii pentru anul 1963. Este o mîndrie pentru țara noastră această nouă recunoaștere internațională a lui Gheorghe Marinescu, figură proeminentă a științei și culturii romînești și mondiale.

Marloara Gh. MARINESCU

Cercetătorul român a fost un înflăcărat propagator al învățăturii pavloviste. Cartea sa apărută la Paris în 1935 sub titlul „Des reflexes conditionnels“, scrisă în colaborare cu A. Kreindler, purta dedicația: „Marelui fiziolog I.P. Pavlov, respectos omagiu“. Lucrarea a adus o importantă contribuție la răspîndirea concepțiilor pavloviste.

La primul Congres internațional de electroradiobiologie, din 1934, Gheorghe Marinescu a fost ales în Comitetul de onoare și în Comitetul de președinție alături de Marie Curie, Maurice de Broglie, Alexis Carrel...

Atelierele din strada Pangratti se recomandă ca atare de la bun început: statuile lui Ion Vlad veghează intrarea.

În cetatea formeii și a culorilor

Riscind o metaforă, am putea asemui atelierele artiștilor plastici cu floarea-soarelui: își întorc fața către lumină, o captează în fiecare oră a zilei. Pe liniștita stradă Pangratti, de pildă, lumina, revărsată cu dărnicie, dezvăluie pe pinză cele mai fine nuanțe, armoniile formelor lutului modelat sau ale lemnului cioplit. Se află aici, adunate în trei clădiri gemene, douăzeci de șantiere de creație ale artiștilor plastici, o cetate a formei și a culorii care — prin varietatea ei — te invită nu numai la vizită, dar și la discuții cu creatorii.

Pentru multe lucrări ale lui Dorio Lazăr drumul început în liniștea atelierului se încheie și se împlinește în forfota parcurilor, în vântul sărat al mării. Silueta avîntată „Spre Cosmos” a femeii cu un sputnic în mînă, aflată aici în dimensiuni mici și în ghips, și-a găsit locul, cioplită în piatră, pe litoral. Acum prind viață în lut doi oțelari declanșînd o șarjă nouă. Cu toate proporțiile ei relativ reduse, statuia cere totuși — prin gestul încordat, prin tratarea viguroasă a suprafețelor — spațiu larg și plasarea în aer liber, ceea ce o expoziție nu poate îndeobște oferi.

— Am gîndit compoziția — spune Dorio Lazăr — pentru Hunedoara, în urma inițiativei luate de C.S.C.A.S. pentru împodobirea cu opere de artă a noilor orașe, a centrelor muncitorești, a parcurilor marilor uzine. Sculptura monumentală cîștigă astăzi o importanță deosebită. Forțele noastre creatoare capătă un excepțional imbold. Drumurile de urmat sînt numeroase, fiind alese de fiecare artist după propria-i personalitate. În ce mă privește, sînt pentru o reprezentare cît mai apropiată de realitate a subiectelor, fără rezolvări decorative exagerate. Nu numai că viața noastră oferă nemijlocit subiecte apte monumentalului (oțelarii din atelier sînt ei înșiși un argument), dar chiar multe din mișcările și atitudinile obișnuite se înscriu în acea mărție de care nu poate fi despărțit monumentalul. Trebuie numai să le observi și, în tratare, să le păstrezi vigoarea. Mi se pare, deci, că sculptura monumentală nu trebuie să folosească exclusiv stilizările decorative.

Într-o discuție, principalul argument al artistului rămîne opera, așa că sculptorul s-a întors la lucrul său. Statuile lui Dorio Lazăr au un pronunțat caracter epic: ele povestesc privitorului gestică muncitorilor oțelari, efortul cuceritorilor Cosmosului, subliniază ideea de acțiune, sînt deci aproape de imaginea pe care o putem întîlni în viața de toate zilele. Granițele artei monumentale sînt însă cuprinzătoare și un alt ținut al ei poate fi întîlnit chiar în... atelierul de alături.

— Am intenția de a împodobi litoralul meu natal — vine Cristea Grosu în întîmpinarea discuției — cu un ciclu de statui intitulate „Marea Neagră”, „Roza vînturilor” și „Ploaia”. Li s-au adăugat „Constructorul” și „Marinarul”. Pînă să ajung la forma definitivă, mărită și aflată în vecinătatea mării, am străbătut multe etape.

Ghipsul păstrează imaginea lor. Nu era vorba numai de personificarea unor idei oarecum abstracte. Voiam ca imaginea plastică să fie cât mai aproape de legendele și basmele care au însoțit copilăria celor de pe malul mării, deci în bună măsură îndreptată către poezia ei minunată și către folclor.

De această dată, monumentalul capătă lirism. În atelierul lui Cristea Grosu se aglomerează, alături de lucrări de proporție, statui decorative pentru parcuri, animale amuzant stilizate menite jocului copiilor. Se reflectă în grația „Rozei vinturilor“, în belșugul evocat de „Ploaie“, în formele blajin caricaturale

ale „Motanului“ intenția de a da statuilor ieșite dintre limitele expoziției rolul de a trezi emoții artistice privitorului aflat la odihnă și de a-l educa. Pe nesimțite, statuile lui Grosu deschid porțile către poezia exprimată în piatră. Dacă monumentalul lui Dorio Lazăr invită la acțiune, cel al lui Cristea Grosu țintește meditația, intenție la fel de prețioasă.

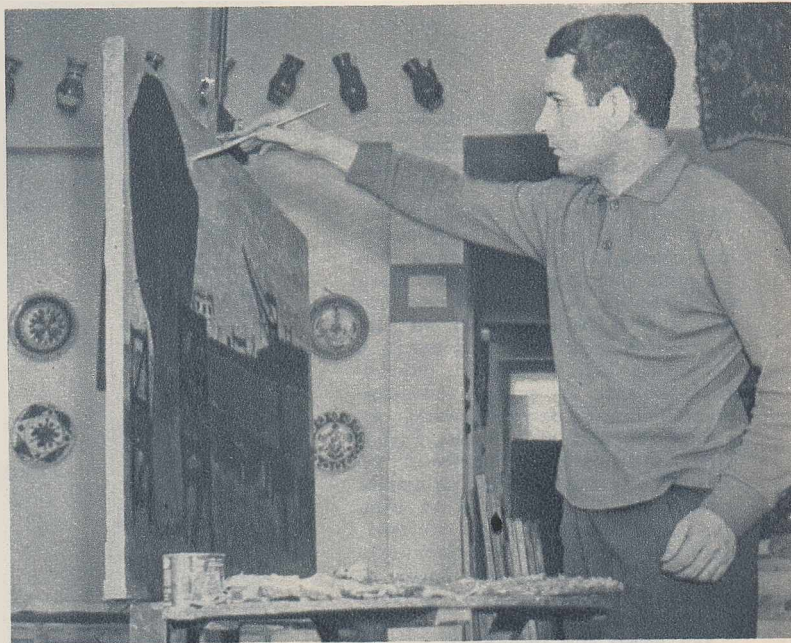
Scoțînd astăzi arta formei și a culorii din cadrul limitat al expoziției, pictorii se referă nu numai la fresca de ample proporții, ci și la pictura de șevalet, aptă a încălzi și înfrumuseța o încăpere. Astfel se face că pictorul

Radu RUPEA

(Continuare în pag. 10)

Ion Pacea mai are câteva tușe de culoare de adăugat pe tablou.

Observîndu-și grupul de oțelari, Dorio Lazăr nu se poate dispensa de bucata de lut: retușurile pot interveni în orice moment.

Pictorul Spiru Chintilă e o gazdă primitoare, dispus să lămurească pe vizitatorul din atelierul său asupra pinzelor la care lucrează.

Spiru Chintilă, referindu-se la pictura „frumosului cotidian“, a pornit tocmai de la expoziții.

— În desăvârșirea educației estetice, picturii de șevalet îi revine același rol ca și picturii monumentale. Dacă fresca este chemată să împodobească niște suprafețe de care urbanismul are nevoie și îl familiarizează cu pictura pe trecător chiar independent de voința lui, expozițiile cuprinzând pictură de șevalet adăncesc această familiarizare, creează un public pregătit și exigent. Inșuși aspectul expozițiilor noastre invită vizitatorul: sînt deschise pe marile artere, în săli spațioase și bine luminate. Toate aceste eforturi, îmbinate cu o activitate creatoare susținută, introduc, nu brusc ci printr-un treptat proces, pictura în viața noastră zilnică.

Ion Pacea și-a împodobit pereții atelierului cu reproduceri din maeștrii Renașterii italiene, pasionați adepți ai frescei, dar în aceeași măsură practicanți ai picturii de șevalet.

Discuția se infiripă în timp ce pictorul își continuă lucrul la pinza cu imagini din viața unui port. Cuvintele se încrucișează cu tentele de culoare, cu trăsăturile de penel.

— Nu există diferență, din punctul de vedere al rolului estetic și educativ, între pictura monumentală și cea de șevalet — susține Ion Pacea. În afara tehnicii propriu-zise, deosebirile încep să apară în momentul în care se stabilește destinația lucrării și, în funcție de ea, subiectul. Pentru o sală de festivități sau o sală de așteptare se pot concepe monumentale scene de muncă, pentru o încăpere mică — un peisaj, o

natură moartă, chiar și o compoziție, dar care prin proporții, tratare și colorit să încălzească atmosfera, s-o facă intimă.

Pictorul își exprimă părerea că publicul trebuie familiarizat cu virtuțile picturii de șevalet și în alt fel decît exclusiv prin expoziții. O cameră luminoasă, mobilată modern, deci simplu, se cere împodobită cu o pictură bună. În camerele caselor de odihnă, de pildă, își găsesc un loc potrivit diferitele lucrări de artă plastică. Plecînd acasă, după terminarea concediului, fostul locatar al camerei din casa de odihnă va păstra și amintirea tabloului văzut acolo zi de zi și poate că-și va dori ceva similar și în propria-i casă. Artiștii noștri, printre care și cei din clădirile gemene de pe strada Pangratti, pregătesc mereu opere noi menite să înfrumusețeze viața omului pe stradă, în clădirile publice, acasă.

Radu RUPEA
Fotografii de A. COPOS

Cristea Grosu analizează încă o dată variantele „Rozel vînturilor“.

E

ra pe la începutul lui februarie. Am plecat de acasă spre seară. Am fugit, mai bine-zis. De zile întregi nu mai izbuteam să înaintez cu cititul. Încercam mereu să merg înainte cu lectura lui Dante, dar nu eram în stare. Așezat la masa rotundă de care familia mea se folosea pentru tot felul de treburi, încercam în fiecare seară să citesc un cînt din „Divina comedie“.

După jumătate de ceas mă dădeam însă bătut. Al mei stăteau în jurul sobei cu cărbuni și vorbeau despre cele petrecute în timpul zilei. Frațele meu povestea despre munca lui de ucenic la cizmărie, cele două surori despre lecții, iar părinții vorbeau despre grijile lor de părinți: casă, frig, cheltuieli... Nu eram în stare să urmăresc ce citeam, deși mă căzneau să mă concentrez. Mi se părea că izbutesc, dar după un vers sau două totul îmi zburta în urechi. Neputînd pricepe ce spune Dante, mă ridicam de pe scaun, disperat.

Citeam, bineînțeles, „Divina comedie“. Aveam o ediție veche, care se pripășise în casa noastră cu mulți ani în urmă, nu știu nici eu cum. Textul avea un comentariu vechi, care se referea mereu la comentariul lui Boccaccio și care cita adesea o operă a lui Dante ce cuprindea poezii de dragoste intitulată „Viața nouă“. Fapt pentru care în minte mi s-a înrădăcinat ideea că înainte de „Divina comedie“ trebuie să citesc și să studiez cealaltă operă.

Spre uimirea tuturor, în seara aceea am plecat de acasă. Aveam un aer plin de hotărîre, care a impus părinților mei, astfel că nici nu m-au întrebat unde mă duc. Mama îmi aminti totuși că la ora zece poarta de la intrare se închide.

Am umblat așa, împins de dorința de a descoperi undeva acest roman, în subconștient rîvnind să trăiesc eu însumi episodul de dragoste. Știam de la Gaetano, mecanicul din Milano, prieten cu frațele meu, că în oraș există o bibliotecă și că e deschisă și seara. Credeam că e un palat interzis unora ca mine, că e numai pentru cei învățați. Gaetano îmi spusese doar atât: „La biblioteca din castelul Sforza poți găsi orice carte vrei“. Unde se afla castelul, nu știam nici eu prea bine, totuși îl bănuiam. Am pornit la drum și, pe măsură ce mă apropiam, simțeam că în mine crește o hotărîre nouă și puternică. În fața intrării am văzut că pretutindeni e închis. Nici o lumină împrejur, cît vedeai cu ochii copaci înalți, acoperiți de zăpadă, pe jos zăpadă albă — un giulgiu care izbea ochiul în bezna aceea deplină.

Vreme de o clipă m-am simțit descumpănit, dacă nu chiar incudat. Și aproape că-mi luasem gîndul de a mai citi vreodată „Viața nouă“ a lui Dante, cînd auzii în spate pași. Era un domn destul de în vîrstă, mic de statură. Mi-am luat inima în dinți și l-am întrebat: „Iertați-mă, nu știți unde-i biblioteca de la castel?“ Se uită la mine cu mirare și-mi răspunde: „Aici“. Și așteptă să mă spun ceva. Dar eu îl priveam în așa fel încît să-i dau a înțelege că tot n-am priceput.

„Se deschide la orele nouă. Peste cîteva minute“. Credea că măcar acum o să spun ceva. Dar n-am murmurat decît un „mulțumesc“ timid și am plecat.

M-am întors la nouă și cinci. Am deschis ușa încet-încet. Mă socoteam un nepoftit. Mă temeam că dintr-o clipă într-alta voi fi alungat. Nu mai știam nici de ce am venit, nici ce carte doream să citesc.

pe aceea comentată de...“ (numele l-am uitat). L-am privit o clipă și n-am fost în stare nici măcar să-i mulțumesc. După cîteva secunde îmi zise: „Intrați, intrați înăuntru și așteptați acolo“. De data aceasta am izbutit să-i mulțumesc.

Și am pășit într-o sală mare de tot că nici nu vedeai pină-n fund. După cîteva minute, m-am simțit mai bine aici înăuntru, liniștit, împăcat cu mine însumi și cu oamenii. Poate pentru că părea un colț de lume uitat de toți sau poate pentru că, în sfîrșit, după luni și luni de zile descopeream, în orașul unde venisem cu familia mea în căutare de lucru, un loc unde nu mai aveam simțămîntul provizoratului, unde nu mai pluteam în vag.

La a doua masă se afla un bărbat ascund. Nici măcar n-a ridicat capul; poate pentru că mergeam în vîrfurile picioarelor. Trecuri de el. Nici unul dintre locuri nu mi se părea că-i de mine. Am mers plin la capătul tuturor meselor, temîndu-mă că vor veni curînd alți cititori, care-mi vor reproșa că m-am virtt nepoftit printre ei, în lumea lor.

M-am așezat la ultima masă și am așteptat. În jurul meu toate lămpile erau stinse. L-am văzut pe bibliotecar venînd cu cartea în mînă. Mă căuta. Mi-era teamă că mă va dojeni pentru că mă așezasem departe, tocmai în fund. Se apropie de mine. Ridică mîna spre comutator și aprinse lumina.

„Nu vă mai vedeam“ — zise el, și-mi puse cartea în față. „Mulțumesc și vă rog să mă lertați!“ — i-am răspuns eu, uitîndu-mă la el. „N-aveți pentru ce. Să știți că închidem la unsprezece și jumătate. Dar cărțile se înapoiază ceva mai devreme“. Ultimele cuvinte le spusese depărtîndu-se de mine.

Am deschis cartea la întîmplare. Cuprindea și proză, și versuri. Am încercat să citesc, dar mi-era teamă. Nu, cartea asta nu era de mine. Nu pricepeam nimic. Ar fi trebuit s-o citesc cel puțin de douăzeci de ori ca să ajung să mă descurc cît de cît. Vedeam că-mi pierd încrederea, mă simțeam umilit. Dacă nu l-aș fi deranjat pe bibliotecar, dacă nu m-ar fi văzut el și domnul celălalt aș fi plecat cîtar în clipa aceea, se ascuns, ca un hoț. Nu era de mine locul ăsta, deși simțeam cum liniștea, atmosfera asta răspund nevoii mele de a trăi și clipe tihnite, de pace.

„Acum o să le spun că nu înțeleg nimic, le mulțumesc și mă duc“ — mi-am zis.

Dar înainte de a-mi pune în aplicare planul avui senzația că cineva mă observă. Ridicai privirea. La doi pași, în față, îl văzui pe domnul cel înalt venînd spre mine. Avea un zîmbet delicat, prietenos, care mă dezarma. Se opri lîngă mine și rămase în picioare.

„Ei, cum te descurci?“ — mă întrebă el, fără urmă de trufie. Mă uitai la el. Dîndărătul ochelarilor cu ramă neagră străluciau niște ochi ageri.

„Să vă spun drept, nu prea“ — spusei. Dar îmi venea să izbucnesc în plîns. Uite, de el nu m-ar fi fost rușine să plîng.

„Am înțeles“ — spuse. Se uită în jur și apoi veni să se așeze pe scaunul de lîngă mine. „Să vedem. Poate că te pot ajuta eu“.

M-am uitat la el și mi s-a părut că nu înțeleg.

„Vrei să înveți, nu?“ — mă întrebă și-mi puse cartea în față. Mă asculta fără să ridice capul. „Ziua sînt ucenic — spusei. Însă vreau să învăț. Am început acum două luni „Divina comedie“, dar în notele din josul paginii se vorbește mereu de „Viața nouă“. De aceea am venit aici“.

Universitatea mea

„Intră. Cine-i?“ — se auzi o voce. Am intrat. Am închis usa. Un bărbat slab, cu ochelari cu rame groase, stătea la un birou înalt. Un alt bărbat stătea în picioare, ceva mai încoale, aproape de ușa mare, în dreptul unei lămpi cu picior. M-am apropiat de cel de pe scaun, care mă aștepta.

„Ce doriți?“ — mă întrebă. M-am apropiat, m-am uitat la el și am izbutit să spun: „Aș dori să citesc „Viața nouă“ a lui Dante“.

Omul de pe scaun mă privi cu interes. Și simțeam că asupra mea sînt ațintiri și ochii celuiălalt. L-am privit și eu o clipă. Fața lui exprima surprindere. Își plecă însă imediat ochii pe carte.

„Dar care „Viață nouă?“ — mă întrebă bibliotecarul.

„Păi, nu știu... A lui Dante“ — zisei eu și mă speriai, crezînd că existau mai multe „Vieți noi“.

„Bine, am înțeles — spuse el cu blîndețe — dar de cine să fie comentariul?“

„Păi, nu știu“ — spusei atunci.

Îmi părea rău că sînt acolo, că venisem; aș fi vrut să fac stînga-mprejur și s-o iau la sănătoasa, să intru în pămînt, nu alta. Ce știam eu de comentarii și de comentatori? Din fericire, simții din nou că asupra mea se ațintesc privirile domnului care stătea în picioare. Parcă-mi zîmbea. Zise: „Dați-i-o

El răsfoia tot timpul cartea. M-am gîndit că poate vrea să-i spun ceva și despre viața mea. „In clasa a II-a de liceu a trebuit să mă las de școală și să merg la muncă. De atunci am încercat mereu să citesc, de cîte ori am putut. Îmi place să învăț. E ceva mai puternic decît mine“.

Își ridică fruntea și mă privi. Îmi zîmbea iarăși prietenește, cu înțelegere.

„Cîți ani ai?“ — mă întrebă. „Șaisprezece“. „Și poți să vii serile?“ „Da“ — spusei pe nerăsuflăte. „Atunci poate că am să te pot ajuta. Eu sînt directorul bibliotecii — zise, fără a da nici o importanță faptului. Să vedem. Să începem cu prima pagină“. Își trase scaunul mai aproape de mine. Împinse volumul spre mine și citi: „In aceea parte a cărții în care amintirea mea se dezvăluie și înainte de care prea puține lucruri ar fi de citit, se află un capitol care spune: Începe Viața nouă...“

Aproape că-l simțeam pieptul pe umărul meu și răsufierea l-o simțeam pe gît. Dar nu mai aveam acel simțămînt chinului. Mi se părea că îmi găsisem încă un părinte, cel pe care îl căutam de ani de zile. L-am ascultat pînă la unsprezece și un sfert. Din seara aceea a început universitatea mea.

În romînește de Despina Mladoveanu

Povestire de
Nino PALUMBO

Ilustrație de
Eugen MIHĂESCU

„NOAPTEA CU DRAGOSTE”

Ion Băieșu dovedește, prin cartea sa de debut „Noaptea cu dragoste”, că știe descrie în lumina eticii socialiste semnificația faptelor povestite. Tîndrul prozator interesează cititorul tocmai prin perspectiva pe care i-o deschide vorbind despre viața sentimentală a oamenilor din vremea noastră.

Autorul volumului „Noaptea cu dragoste” reușește să descrie izbucnirea vehementă a unui sentiment al demnității în dragostea unui tîndr muncitor. Este subiectul schiței „Un suflet de om”. Sub pretextul unei scrisori pe care eroul amîntit o trimite fetei iubite, autorul întreprinde de fapt o minuțioasă analiză asupra principalelor resorturi intime care sînt solicitate astăzi în dragostea tinerei generații. Nu sînt de ajuns privirile grele de mărturisiri sau clipela bucuriei de a fi împreună: ideea schiței demonstrează necesitatea de a trăi dragostea de pe o anumită platformă a demnității, a prețurii reciproce, în afara căreia nu se poate dezvolta un sentiment autentic. Dar confesiunea tîndrului care afirmă printre rîndurile scrisorii sale această semnificație nu este lipsită de un fior dureros, de un zăbucium al ruperii din suflet a iubitei care nu a știut să-l prețuiască.

Această temă cași în schița „Un suflet de om” se impune cititorului și în „Scrisoarea de dragoste”. Povestea tractoristului care așteaptă cu sufletul la gură, în plină campanie agricolă, sosirea scrisorii de la iubita lui, este bine realizată de Ion Băieșu. Și în această împrejurare — ca și în cazul tîndrului medic din „Lupta” care nu consimte să se împace cu atitudinile neprincipiale ale unor tovarăși de muncă — se afirmă o anumită iradătură de ansamblu în proza lui Ion Băieșu. Aceasta este predilecția pentru un anumit tip de erou: omul înzestrat cu un temperament romantic, sensibil, meditativ și totuși hotărît în viața lui sentimentală. Dar în același timp acest erou dispune și de o anumită forță de acțiune și de o exigență principială caracteristică omului socialist, care nu știe ce înseamnă indiferența, blazarea sau atitudinea dezarmată în fața vieții. Cea mai bună imagine a acestei trăsături reprezentative o constituie nuvela care dă și titlul volumului. Este realizată aici o amplă desfășurare a posibilităților pe care realitatea noastră de azi le oferă oamenilor pentru a-și refăca viața, pentru a-și dobîndi o fericire printr-o satisfacție sufletească deplină. Subiectul — un conducător de șantier îndrăgostit de o brigadieră se căsătorește și apoi este părăsit de soția lui — e urmîrit și rezolvat prin această prismă. Autorul arată, în cele din urmă, că răspunderea pentru cele întîmplate revine soțului, care nu a știut să se apropie de sufletul femeii, să o cunoască și să o prețuiască.

O exigență superioară, un spirit al moralei înaintate se află în primul planul preocupărilor tîndrului prozator. Deznodămîntul din „Noaptea cu dragoste”, în care conducătorul șantierului luptă să recapete încrederea iubitei lui, are o semnificație specială. A iubi, pare să spună eroul povestirii, înseamnă a trăi o mare răspundere. Ion Băieșu este intens preocupat de aspectele diferite ale lumii lăuntrice a oamenilor din zilele noastre. De aici și tendința sa de a aprofunda uneori o seamă de mișcări sufletești, procese ale unor transformări adînci în conștiința eroilor săi. În acest sens, „Fuga” sau „Papuc” inscriu pagini remarcabile. Dar nu totdeauna analiza stărilor sufletești reușește și atunci avem de-a face cu lucrări neizbutite, artificiale, precum schița „Doi oameni într-unul”, unde faptele se expun într-un chip simplist, fără posibilitatea de a preciza trăsăturile eroului.

Un debut cum este culegerea de proză „Noaptea cu dragoste” marchează o reușită, prin capacitatea autorului de a povesti simplu, emoționant despre sentimentele și împlinirile oamenilor de astăzi.

Miron DRAGU

disc

Două interesante și valoroase înregistrări de muzică simfonică alcătuiesc programul celor două discuri microson imprimare de „Electrecord”. Ele cuprind „Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră, în si bemol minor, op. 23” de P.I. Ceaikovski și „Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră, în mi minor, op. 11” de Frédéric Chopin.

Cu autoritate și prestigiu artistic unanim recunoscute, Witold Rowicki, reputat șef de orchestră și animator al vieții muzicale poloneze, ne oferă, în fruntea Orchestrei simfonice a Filarmonicii naționale din Varșovia, o interpretare strălucitoare a celor două renumite lucrări simfonice, considerate printre cele mai populare creații ale muzicii concertante. Formația simfonică varșoviană dispune de o bogată și colorată paletă orchestrală, ceea ce îi permite manifestarea unei prezențe muzicale pregnante.

Solistul „Concertului pentru pian și orchestră” de Ceaikovski, Witold Malcuzyński, este un cunoscut pianist sud-american, de origine poloneză, înzestrat cu o tehnică remarcabilă. Lirismul și cantabilitatea pasajelor din concertul ceaikovskian în care compozitorul folosește temele unor populare creații folclorice ruse și ucrainene au găsit în Witold Malcuzyński un interpret capabil să ne comunice cele mai bune gânduri ale muzicii marelui clasic rus. Trebuie să apreciem și simțul echilibrului demonstrat de solistul care, păstrînd limitele unei colaborări și îmbinări ideale, nu caută să-și impună, cu orice preț, prezența sa în dialogul cu orchestra.

Halina Czerny-Stefanska este cunoscută publicului nostru din recitalurile chopiniene susținute în timpul celui de-al doilea Festival internațional „George Enescu”. Ca solistă a „Concertului nr. 1 pentru pian și orchestră” de Frédéric Chopin, ne impune admirația pentru interpretarea pe care o acordă acestui autentic poem concertant. Măiestria, dramatismul expresiei, claritatea expunerii sînt cele mai apreciate calități ale artei ei interpretative, pe care le manifestă cu acest prilej.

Calitățile tehnice superioare ale înregistrării s-au bucurat de atenția meritată din partea „Electrecord”-ului, care a realizat aceste imprimări la un nivel corespunzător exigențelor contemporane.

Studiile documentare tipărite pe mapete discurilor se remarcă prin bogăția informațiilor.

Vlad MUȘATESCU

COW-BOY A.B.C.

Profetul biblic Ezechiel, după cum toată lumea știe, avea darul să tîlmăcească exact vedeniile amalgamate pe care i le trimitea Domnul Savaot. Așa a putut el ghici iminenta împrejurare a Ierusalimului, care s-a și împlinit la vreo 6000 de ani de la profetie. Asirienii erau mari meșteri în a prevedea viitorul numai uitîndu-se la stele și citindu-le. Egiptenilor din vechime le era de ajuns să le spuie în ce an, lună și zi te-ai născut și, cercetînd poziția aștrilor în acel moment slăvit, îți arătau punct cu punct tot ce îți se va întîmpla pînă la moarte. Prorocul elin Calchas, pe care îl întîlnim în „Iliada”, a prezis cîți ani va dura războiul Troiei numai după numărul unui mic stol de vrăbii ce acoperise o frîntură de cer. La romani erau haruspicii, care se pricepeau să pătrundă tainele viitorului privind ficiații, inimile și bojocii animalelor jertfite pe altare. Alții dezlegeau misterele oracolelor sibiline de la Cumae și indicau oricui și la te miri cine destinul, soarta, ursita. N-o să mai pomenesc puzderia de vraci, chiromanți, vizionari din vremile medievale, nici pe marele Nostradamus care a trăit mai încoace. Voi mai aminti doar că, în copilăria noastră, chiar aici, pe malurile Dimboviței, cîte o pirandă ochioasă ne ghicea viitorul din ghioc, iar baba Rada — în drojdia cafelei.

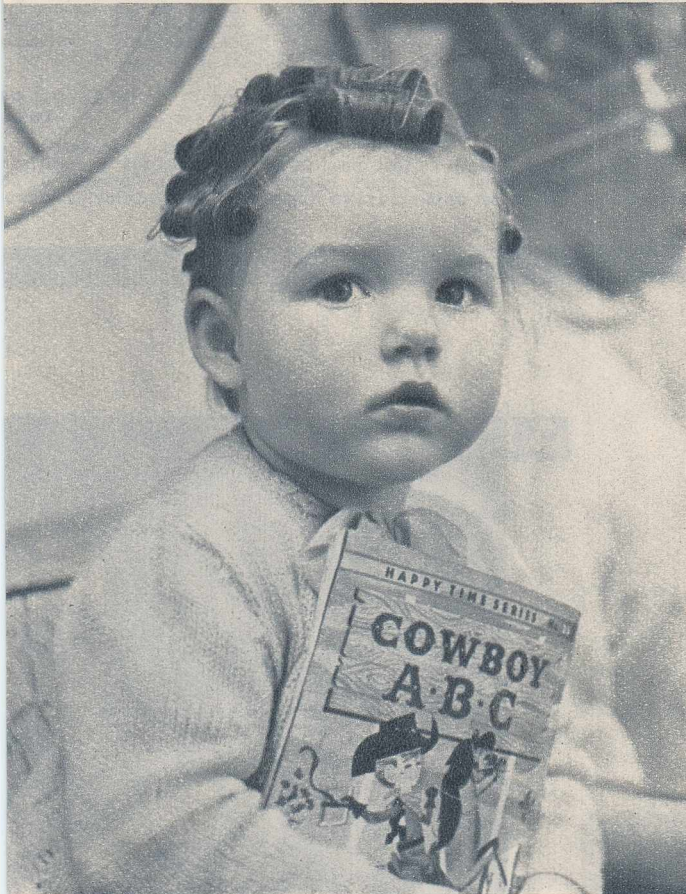
KARO SYRUP

De aceea, socotesc că nimeni nu va fi uimit cînd voi declara ritos că eu unul posed harul de-a ghici viitorul în drojdia... educației pe care o primesc copiii și tineretul în Occident.

Dați-mi, de pildă, numai două fotografii. Într-una să mi se arate — cum ni se și arată — copila de vreo trei ani, dolofană și drăgălașă, a doamnei Nora Tully din Westlea, New Seaham, strîngînd la pieptul ei gingaș un „Cow-boy A.B.C.”, adică „abecedarul cow-boyului” (fotografia 1). Cealaltă fotografie să nemurească unul din momentele istorice ale copilăriei nevinovate ale lui „baby Tully” pe cînd își face, la vîrsta de trei ani, alături de o serie de babete, sub casca fierbinte a coaforului, un permanent de toată temeinicia, după ce și-a năpădit părul mătăsoș cu clame și bigudiuri (fotografia 2). Mi-s de ajuns aceste fotografii pentru a prezice cu precizie matematică viitorul fetei acesteia cu ochișori atît de limpezi, atît de plini de candoare, dar prevăzută cu abecedarul cow-boyului și cu o cască de coafură permanentă. Baby Tully va ajunge, în ciuda privirii ei inteligente, o nulitate absolută, preocupată exclusiv și mereu de punerea în valoare a nurilor săi ispititori, o roabă a toaletelor, o cochetă cu țifne și blzdicuri pînă la violență. Potrivit instrucției căpătate în abecedarul cow-boyului, pe la treisprezece ani își va ucide mama dacă într-o zi nu va avea și nu-i va da bani pentru coafor.

SUPERMAN

1

2

Prezicerea e exagerată? Pornește de la un emei insuficient? Nicidecum! Căci iată altă poză“. E reclama comercială pentru „Karo yrup“, un sirop pentru copii având, zice-se, irtuți întăritoare. Ne este înfățișat un puști eribil de simpatic, dar teribil de burzuluiit; rușorul lui trandafiriu e nud, dar poartă lementele principale și caracteristice ale costumului de cow-boy; privirea lui, măcar că princenele îi sint amenințătoare, exprimă nocența vârstei, dar în pumnișori stringe cu nergie cîte un revolver îngrozitor (fotografia). Se vede bine că și ștregarul acesta a fost rescut la școala „abecedarului cow-boyului“. Îngă poză e un text care, pe scurt, zice așa: *Mamă, te omor dacă nu-mi cumperi «KARO YRUP!»* Asemenea „ilustrație“ se întilnește deseia în numeroase publicații nord-americane.

E drept că filozoful Seneca, educatorul și onsilierul intim al împăratului Neron, nu ne pune nicăieri că cezarul, în copilărie, ar fi itit asemenea reclamă ca să ajungă la maturitate să-și omoare mama, împărăteasa Agrippina. Dar în zilele noastre, în Statele Unite, după e ai luat cunoștință de cîte scriu ziarele, se heamă că nu ești cow-boy autentic pînă nu faci irime din dătătoarea ta de viață. În Palmdala California), de pildă, tînărul Jimmy Thomson, n vîrstă de treisprezece ani, batjocorit la școală

de colegii săi că e sfios și laș, că „încă“ n-a fost capabil să săvîrșească o faptă bărbătească, cum ar fi o bătaie cu sînge, un furt, o spargere sau măcar un omor, s-a dus întins acasă și, pe cînd maică-sa curăța liniștită niște cartofi, a doborît-o cu trei focuri de revolver. Să mai poftescă acum careva să-i ridă în obraz că nu-i bărbat! Și să mai pretindă scepticii și necredincioșii că, în reclamele americane, e imposibil să sălășluiască marile semne ale viitorului!

Dar viitorul copiilor se mai poate prezice și după alte semne. Dați-mi alt Jimmy, pe Jimmy Storey din Londra, care n-are decît patru ani. Numai privindu-l și cunoscînd despre el ceea ce voi istorisi îndată, eu prevăd că băiețașul drăgălaș va ajunge un tînăr voinic și sportiv care, împreună cu alți 16 tineri, se va îngheșui într-o ladă de gunoi. Previziunea pare stranie, absurdă, pură halucinație. Dar nu e.

În adevăr, iată-l pe Jimmy Storey ținînd zdravăn în pumnișori cîte un revolver, întocmai ca micul cow-boy din reclamă. Bine înfipt pe piciorușe, stă în fața unui șerif american prevăzut și el cu un pistol (fotografia 4). De fapt, șeriful nu-i șerif, ci un robot cu inimă electronică. El e destinat să facă furori printre copii,

Lascăr SEBASTIAN

(Continuare în pag 14-15)

3

"Okay react"

It's a rich for grow all us eat

Actually, Most And so— you burn up gain placed with the reason this out.

Energy come foods. Delicious hydrate... of food energy.

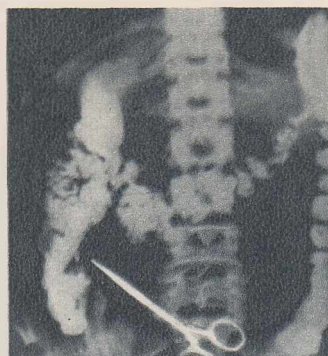
As a liquid sweet, Karo offers for excess.

You can see ways... it make youngsters love and it's mighty

*All children are unique, when energy foods.

din toată lumea

FOARFECĂ BUCLUCAȘĂ

Tinăra japoneză Ichimura a suferit o operație cezariană. După câteva săptămâni au apucat-o din nou dureri atroce în pînțece. Ducîndu-se la spital, i s-a făcut o radiografie care arăta limpede (așa cum se vede și în fotografie) că chirurghul care făcuse intervenția cezariană uitase foarfeca în pînțecul bolnavei. O nouă operație și corpul străin fu scos. „Norocul” chirurghului iresponsabil care comisese asemenea criminală neglijență a fost că... a murit între timp, scăpînd astfel de urmărirea justiției.

IZOTOPI ȘI... WHISKY

Londoniezii au fost recent martorii celei mai mari ofensive care a fost dusă cîndva în Anglia

împotriva unei tehnici vechi cea privind învechirea whiskyului. Institutul britanic cercetarea energiei atomice a făcut cunoscut că unul din tătorii săi a experimentat procedeul permițînd scurt delungatului proces de învechire a whiskyului. Bombardarea brută cu raze emise de un izotop radioactiv — cobalt 60 — s-a redus de învechire a whiskyului la trei ani la câteva

LUCRĂTORI ÎN CURĂ

Folosirea bacteriilor ca noua metodă de curățire a rezidualelor elaborată de cercetătorii Institutului de micro

în parcurile cu distracții. Tu, Jimmy Storey de patru ani, căruia duiosii părinți și-au dat un șiling, special pentru distracția asta, griji fiind de educația ta modernă, strecuri șilingul într-o deschizătură îngustă și auzi vocea șerifului, înregistrată pe bandă, care-ți spune: „Părăsește orașul!"; sau: „Trage!" Și tu tragi. Dacă-l nîmerești, flacăra pe care-o scuipă revolverul tău atinge o celulă fotoelectrică din pieptul șerifului. Atunci vocea spune surprinsă: „Ah!" Dacă însă, prost ochitor, ai lovit pe de lături, vocea te batjocorește: „Du-te acasă! Vestul nu-i de nasul tău!" Se știe că

4

5

în vestul american, „vestul sălbatic”, mișun cow-boys ca-n filme...

Deci, dacă la patru ani te arăți un cow-boy adevărat, îți pînțece în mîini, tragi la țintă și nîmerești, este de prevăzut că pe la cincisprezece-șaisprezece ani vei ajunge la lada de gunoi. Vreau să mă refer prin aceasta la o telegramă recentă, care relatează următoarele: „1 tineri «sportivi» din orașul Lakestone din Anglia au reușit să intre cu toții într-o ladă de gunoi de proporții destul de mici. Prin această ei au bătut «recordul» stabilit de colegii lor americani, care au devenit cunoscuți prin preceperea de a intra 15 oameni într-o cabină telefonică”.

Cine ar putea pune la îndoială faptul că Jimmy Storey se va afla și el în gunoi, printre cei 1 „sportivi”?

Dar în Occident gunoiul e de mai multe feluri. Uneori ni se arată în chip de entuziasmi paroxistic care devastează tot ce găsește în cale, cum ar fi vitrine, autobuze sau săli de concert. Așa, în Sala sporturilor din Berlin occidentală, după „o ședință” de „rock'n'roll” tineretul a fost pătruns de furiile entuziasmului epileptic în așa măsură, încît a făcut praf

lemiei de științe cehoslova-
rezervoarele în care se
lează apa viciată de deșeurile
iale sînt cultivate anu-
pecli de bacterii. Ele își

extrag oxigenul necesar vieții
din combinațiile sulfului, con-
tinue de obicei în apele reziduale.
Făcînd această operație, bacte-
riile descompun totodată respec-
tivele combinații anihilînd toxicitatea lor.

O dată curățată de către acești
lucrători invizibili, apa poate fi
din nou folosită, pentru irigații,
bunăoară.

SLUJBA RELIGIOASĂ PRIN TELEFON

Pastorul Elvin Fout din ora-
sul Manchester, statul New
Hampshire (S.U.A.) s-a dovedit
a fi înainte de toate un american
cu serioase înșușiri de business-
sman. Constatînd o simțitoare
scădere a interesului enoriașilor

săi față de biserică s-a gîndit
să-i atragă din nou către cele
sfînte. Zis și făcut. De cîtva
timp, dacă formezi un anumit
număr de telefon, o voce meta-

lică îți răspunde: „Aici serviciul
telefonic de slujbe religioase. În
programul de azi o predică despre
sfîntul Ioan”. Și dacă solici-
tantul este de acord cu subiectul
și cu... condițiile de plată, este
servit pe loc cu o predică telefo-
nică de cinci minute.

SUVAH E GRIPAT...

Printre artiștii circului ita-
lian Orfei, aligatorul Suvah era
considerat un... element de bază.
Iată de ce îmbolnăvirea sa a
stîrnit îngrijorări legitime. Che-
mat în grabă, medicul a încercat
să-i facă în primul rînd o injecție.
Dar Suvah se opunea cu îndrjire
tratamentului. A fost nevoie de

pulbere din scaune și geamuri (fotografia 5).
Alteori, gunoii ia forma spargerii caselor de
bani sau a violurilor în haită sau a uciderii
negrilor. În sfîrșit, acum de curînd, la Amster-
dam, gunoiul acesta tinăr — de fapt produs și
victimă a unei lumi putrezite — a îmbrăcat
un aspect de-a dreptul duios. La Amsterdam
există o universitate. La universitate sînt
studenții. Unii abia intră în anul întii: sînt
„bobocii”. Alții se află prin anii superiori, mai
ales repetîndu-i: sînt „decanii”. Ca să intri
în universitate, pe lingă înscriere trebuie să
treci o probă de bărbăție și curaj. Potrivit
unei vechi tradiții, ești supus la unele încercări
sportive, care de cele mai multe ori sînt nevi-
novate și hazlii. Dar de data aceasta, un grup
de șaisprezece „decani”, roși de plictis față de
rutina vechilor încercări, au avut ideea origi-
nală de-a se juca „de-a Dachau”. Cum? Le-au
impus novicilor, „bobocilor”, să se dezbrace
pînă la piele, i-au supus la interogatorii umil-
toare, le-au aplicat torturi groaznice. Totul,
la lumina luminărilor, într-o atmosferă sinistă
de mister și spaimă (fotografia 6). Întocmai
cum făceau călăii nazisți cu nenumăratele lor
victime la lagărul morții de la Dachau. Autori-
tățile au fost sesizate. Firește, le-au sesizat
părinții „bobocilor”, fiindcă „bobocii” lor au
avut de suferit. Mai interesant este că ministrul
Justiției, om de-o seninătate olimpică, a decla-
rat că „și pe vremea lui se făceau asemenea
excese și că, totuși, chiar și acei tineri aspri au
ajuns la situații respectabile în viața publică”.
Poate că au ajuns chiar miniștri de justiție!...

În orice caz, eu unul, care după cum am dove-
dit posed darul ghicitului în viitor, tare mult
mira-m-aș dacă tinerii aceștia, crescuți de la

patru ani cu cogeamite pistoalele în pumni,
n-ar realiza la maturitate performanțe de su-
permeni strașnic instruiți pentru a se război
în Vietnamul de Sud ori pe alte meleaguri,
unde partizanii patrioți luptă să dobîndească
eliberarea țărilor lor de sub povara sîngeroasă
a colonialismului. Maeștri ai cruzimii — iată
la ce titlu de glorie trebuie să tindă pasămite
orice superman crescut și educat la centrele
de instrucție americane de la Fort Bragg —
statul Carolina de nord (fotografia 7), Fort
Banning — statul Georgia, Bad Tölz — R.F.
Germană etc.

Dar, cum spune Virgiliu în „Eneida” sa
(VI, 625): „Nu, chiar dacă aș avea o sută de guri,
o sută de limbi și un glas de fier, tot n-aș putea
să-ți exprim toate formele crimelor lor, nici
să-ți înșir toate numele torturilor”.

În concluzie, un lucru rămîne limpede: dacă
vezi o odraslă de superman care nu face altceva
toată ziua decît să tragă cu două pistoale, îi
poți prezice că, o dată ajuns la tinerețe, el se va
juca „de-a Dachau”, iar la bărbăție va fi cel
mai autentic superman războinic, vinător de
partizani, ucigaș sadea.

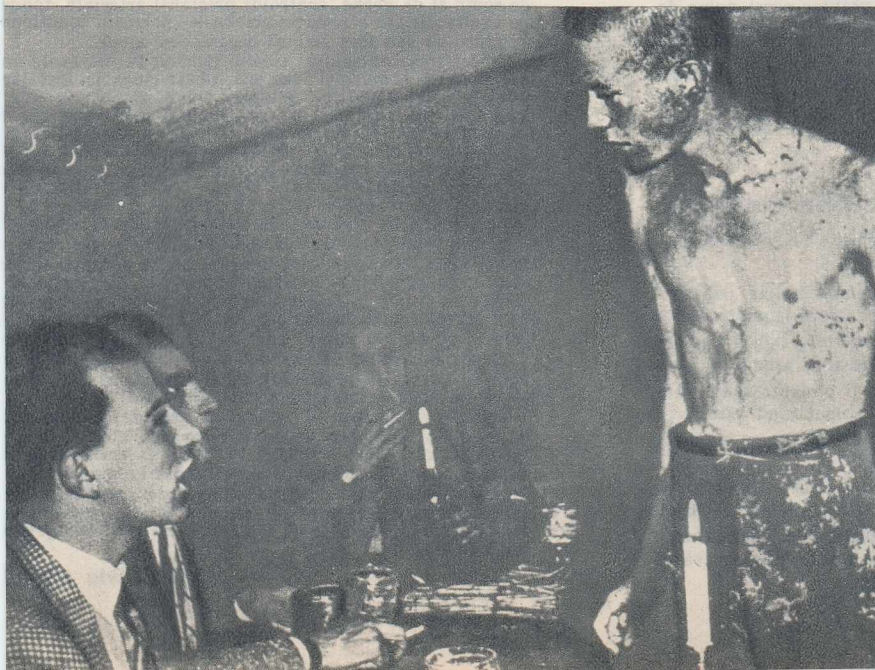
Și asemenea prezicere nu ține de nici o minune.
Minune ar fi ca prezicerea ta să nu se adeverească.

În privința asta, amintesc aici ceea ce spunea
Cicero în tratatul său „Despre divinațiune”
(II, 28) referitor la un vraci interpret de mira-
cole. Niște oameni speriați au venit să-l înștiin-
țeze că s-a petrecut o mare minune: un șarpe
s-a încolăcit în jurul lacătului unui templu.
„Minune ar fi fost — răspunse ghicitorul —
dacă lacătul s-ar fi înfășurat în jurul șarpelui”.

Deci...

Lascăr SEBASTIAN

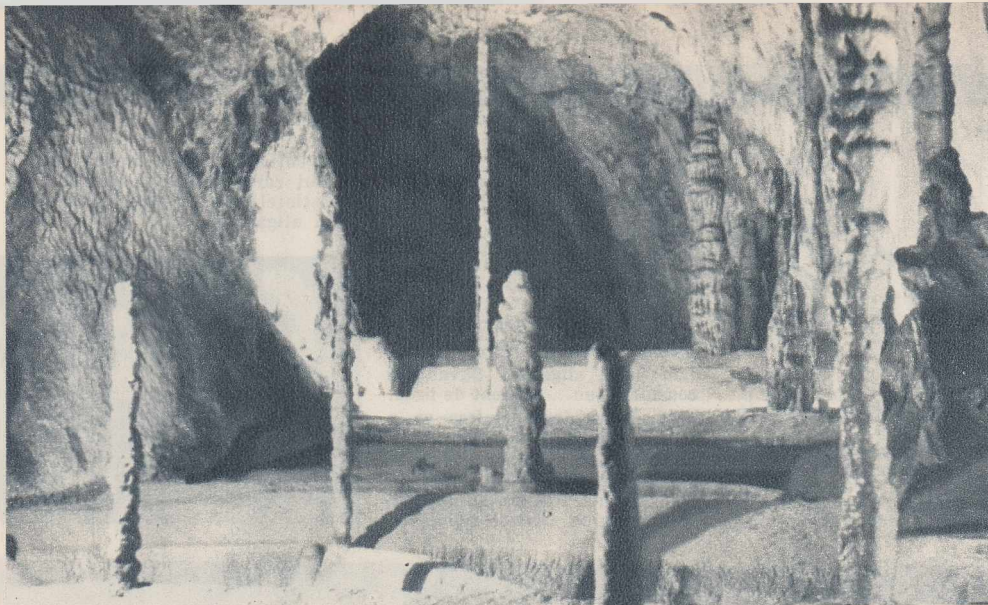
6

7

CEA MAI MARE PEȘTERĂ DIN ȚARA NOASTRĂ

Recent, o echipă formată din Anca și Vasile Decu, cercetători la Institutul de speologie „Emil Racoviță”, împreună cu Marcin Bleahu, de la Institutul geologic, au descoperit în peștera Topolnița, din nord-vestul Regiunii Oltenia, noi săli și culoare necunoscute până acum. Această peșteră este cea mai mare din țara noastră și a 16-a din Europa.

Peștera Topolnița, formată din dizolvarea treptată a calcarelor de către apele râului Topolnița și ale afluenților săi (Clreșul, Ponorățul și Proșăcul), are patru nivele cu galerii late între 1 și 20 m și înalte până la 40 m.

Porțiunile stalagmitice au depuneri pe pereții peșterii în formă de draperii, balda-

chine și scurgeri. Formațiunile de podea sînt de tipul *gururi* (bazinașe cu pereții concreționați). Se mai găsesc numeroase perle de cavernă și, mai ales, stalagmite de tip „luminare”, înalte de peste 5 m, cu un frumos colorit alb-cristalin, alcătuit din așa-numite „păduri de luminări”, unice în țara noastră.

La intersecțiile galeriilor se găsesc săli de mari dimensiuni. „Sala mare” (50/30 m) și „Sala cu guano” (40/30 m) sînt înalte de peste 25 m și au acumulări de blocuri gigantice de prăbușire. Guanoul din această ultimă sală provine din excrementele depuse de lilieci ce formează aici colonii mari.

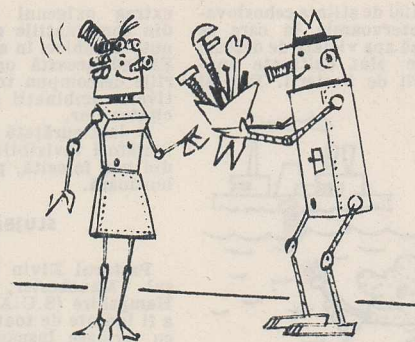
Întreaga peșteră este din punct de vedere geomorfologic

foarte interesantă, deoarece aici se pot urmări toate stadiile de evoluție, de la acțiunea de săpare a apei pînă la aceea de colmatare prin prăbușiri și stalagmitare. Pitorescul peșterii este sporit de existența unor lacuri mari și adînci, cu splendide planșee surplombate, din cristale.

De asemenea prezintă un interes deosebit fauna peșterii, formată din animale troglobii (care nu trăiesc decît în peșteri), crustacee și insecte din ordinul coleopterelor.

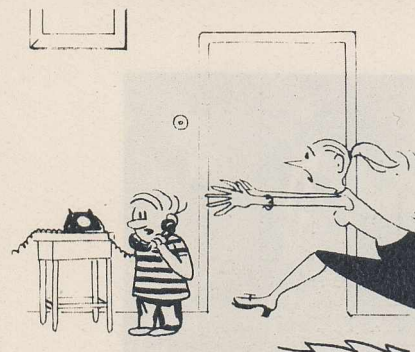
Pentru toate aceste motive peștera Topolnița a fost declarată „Monument al naturii”. Fiind ușor accesibilă, ea va putea fi amenajată pentru a deveni un însemnat centru turistic.

umor

— Poftim! Din Inimă...

„Komsomolskaja Pravda”

— E greșeală! Nu, n-am nici o soră fascinantă.

„Europeo”

povestea
vorbei

SARE

Am mai arătat în această rubrică că în vocabularul unei limbi cuvintele nu sînt izolate unul de altul ci, dimpotrivă, se grupează în așa-numitele familii. E clară pentru orice romîn înrîndirea dintre a vîna, vînător, vînat, vînătoare, vînătoresc ș.a. Nimeni nu poate contesta că a împacheta e „rudă” cu a despacheta, și amîndouă cu pachet.

Se întîmplă însă ca înrîndirea să nu fie atît de evidentă. Vom lua astăzi ca exemplu cîteva cuvinte legate între ele prin ideea de „sare”; firește, nu ne interesează a sara, sărat, sărătură și nici saramură, între care înrîndirea e destul de clară.

Noțiunea de „sare”, „lucru sărat” se exprimă în latinește prin grupul de sunete *sal*, iar în slavă prin *sol* sau *sl* (în cuvinte mai lungi). Asemănarea dintre *sal*, *sol* și *sl* dovedește că latina și slava sînt limbi înrudite, că se trag din aceeași limbă mai veche. Lingviștii au stabilit că această limbă „mamă”, care nu mai există de mult, se vorbea cu cîteva mii de ani înainte de era noastră și au numit-o limba indo-europeană.

Numele sării în forma *sal*, adică așa cum îi spuneau romanii, persistă pînă azi în cuvinte ca *salată*, *salam*, *salinitate* (se vorbește pînă azi despre salinitatea unei ape sau a unui teren). În limba provensală (vorbită în Franța), care este, ca și romîna, o „filică” a limbii latine, *salate* înseamnă „lucru sărat”. De aici cuvîntul a fost împrumutat de diverse limbi și înțelesul a evoluat destul de mult, astfel că într-o expresie ca *salată de fructe* legătura cu „sarea” s-a pierdut cu totul. *Salam* a însemnat și el la început „lucru sărat” (în italianeste).

Sub aspectele slave, *sol* și *sl*, numele sării există în multe cuvinte romînești: *slănină*, *slătina* (cuvîntul de la care provine acest nume de localitate însemna „izvor de apă sărată” sau „teren mlăștinos și sărat”), *solniță* și chiar *rasol*. Vechiul sens al acestuia din urmă a fost „carne fiartă în apă sărată” (în rusește și în bulgărește cuvîntul are și azi înțelesul de „saramură”).

Sorin STATI

sfaturi practice

În raid prin magazine AM VĂZUT PENTRU DUMNEAVOASTRĂ...

...Rîșnița de cafea, din material plastic și metal. De format mai redus decît cele existente pînă acum în comerț, această mașină, cu o prezentare frumoasă în diverse culori, are și avantajul de a putea fi reglată pentru a rîșni cafeaua după dorință, mai fin sau mai puțin fin. Ocupă un spațiu foarte redus în dulapul de vase.

...Mașina costitorită de tocat carne. Spre deosebire de cea emailată, această mașină este mai ieftină, mai practică și mai igienică.

...Vasul din tablă emailată pentru fiert pește. De formă dreptunghiulară și avînd o lungime de circa 40 cm, este alcătuit din vasul propriu-zis, acoperit cu un capac și prevăzut în interior cu

un grătar perforat, de asemenea emailat. Grătarul are două mînere cu ajutorul cărora se poate scoate ușor din vas. Acest grătar permite: a) ca peștele să fiarbă în aburi (apa de-abia ajungînd pînă la nivelul lui) și astfel să-și păstreze toate substanțele nutritive; b) ca atunci cînd este gata și vrem să-l scoatem, peștele să nu se sfărîme, putînd fi scos cu grătar cu tot.

...Aparatul de stors lămfie, foarte mic (începe ușor într-un buzunar), practic pentru excursii. Este făcut din material plastic și are forma unui tub cu un capăt zimțat și cu altul rotund, prevăzut cu un cioculeț de scurgere.

de vorbă
cu medicul

ASTENIA NEUROCIRCULATORIE

Scoarța creierului ține sub controlul ei întreaga activitate a organismului omenesc și, în funcție de integritate ei anatomică și fiziologică, viața se desfășoară în condiții normale, menținînd un echilibru funcțional armonios între organe și sisteme. Orice leziune sau dereglare în scoarța creierului se va reflecta într-o formă sau alta în desfășurarea normală a vieții.

Sub influența unor factori externi defavorabili — ca munca încordată prelungită, șocuri psihice, conflicte care duc la oboseală fizică și psihică, insomnie, dureri de cap, tulburări digestive și, pe de altă parte, prin simptome cardiace: palpitații, dureri în regiunea inimii, greutate la respirație.

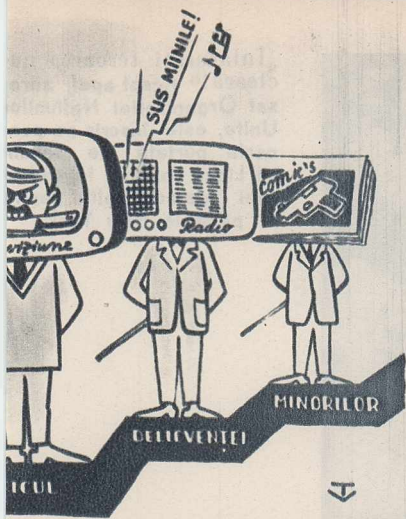
Dintre toate semnele descrise, palpitațiile sînt cele mai mult luate în seamă. Bolnavul își simte puternic bătăile inimii, în special în poziție culcat; de asemenea el plînge de dureri în regiunea inimii. Aceste simptome sînt de o durată scurtă (cîteva minute), dar de natură să nelinițească pe cel în cauză, convins că e bolnav de inimă.

Important pentru bolnav este ca el să aibă deplină încredere în concluzia medicului, care va constata — evident — că nu există simptomele unei afecțiuni cardiace.

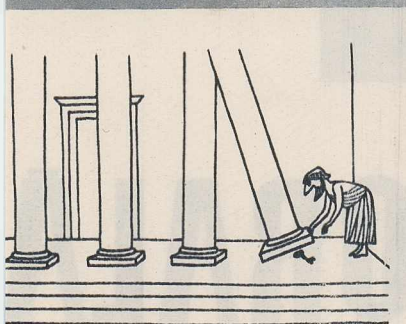
De altfel tratamentul general al nevrozelor aduce destul de repede o ameliorare a acestei tulburări. Bolnavii nu vor fi supuși nici unei restricții în viața și activitatea lor, în afară de tratamentul general al nevrozilor, pe care medicul îl recomandă de la caz la caz, se poate administra bolnavului zilnic 1-2 lingurițe de Passifloral sau 2-3 comprimate de Valenal.

Dr. Silviu GHERI

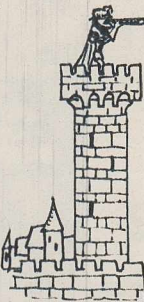

gogii" monopolurilor obțin succese.
V. TIMOC

ră cuvinte.

„Eulenspiegel“

Evoluția televiziunii.

„Eulenspiegel“

Noile modele executate
de Fabrica de confecții
„FLACĂRA“ — CLUJ

Dezlegarea jocului „VÎNĂTOARE“, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) Tolstoi — Cerb. 2) Aducători — Il. 3) Pop — Tal — Ursă.
4) Ib — Poveste — N. 5) Ren — Na — Teavă. 6) Șubă — Ml — Lir. 7) Acte
— Martin. 8) Nurchă — Scutar. 9) I — Iarnă — Rață. 10) Noaten — Cețos.
11) Ar — At — Talere. 12) Țap — Erete — I.

educație pentru
toate virstele

UN „DESCURCĂRET“

Simpatic bărbat amicul Mateiaș...
și om corect. În ația și ația ani
le caserie nu i-au lipsit nici cinci
ani. Dar în materie de educație are
dele lui.

— Omul, domnule, să fie descur-
căr, că altfel nu merge. Nu aștepta
ă te tragă viața de mîncă, descurcă-
e, nu fi mototol! Așa îi cresc și pe
Viorel al meu: spirt!

— Dar ce înseamnă la tine să fii
mototol, Mateiaș?

— Adică să nu te descurci, să nu
ăsești soluția, să faci ce nu-ți
onvine, pentru că așa procedează
lții o sută.

— Ce să faci dacă omul are convin-
erile lui!

— Domnule — mi se laudă într-o
i — eram cu Viorel și ne grăbeam spre
irc. La o intersecție, stopul pe roșu.
arunc o privire spre milițian. Vorbea
a telefon. I-l arăt cu un semn lui
Viorel. Băiatul înțelege și o pornim
pe roșu. Când colo, pe la jumătatea
rumului, alt milițian ne văzuse
l venea spre noi. Viorel, gata, s-a
ierdut! Eu — nimic! Mă îndrept
pre milițian și-l întreb cît mai
oliticos unde este strada Ulceilor.
mul, la fel de politicos, scoate ghi-
lul și mă lămurește. Era exact.
Eu stau chiar pe strada Ulceilor.

— Mare ispravă ai făcut!
— Mare, mică, uite că m-am desur-
cat. Altul ar fi plătit amendă;
u m-am ales și cu un salut.

Cel mai mult îi place lui Mateiaș
ă povestească „chestia“ cu biletele
le cinema:

— Să zicem că vreau să iau bilete
i găsec o coadă cît toate zilele. Eu
ă așez disciplinat la rînd, Viorel
e duce pe din față la casă „să întrebe
eva“. Nu mă cunoaște, nu-l cunoaște.
înd a ajuns la casă, cere bilete.
dacă se găsește vreunul să protesteze.
eodată se aude „o voce din popor“:

— Lasă-i, tovarășe, că-l mic și
-are puterea dumitale. Eu nu stau
a coadă? Și de ce nu mă supăr?

Lumea-mi dă dreptate, băiatul ia
biletele și peste un minut declar că
e prea lungă coada și mă retrag,
oferind locul meu celui din spate,
care-mi și mulțumește. E clasic, nu?
— Bine Mateiaș, dar nu-l cinstit
ce faci!

— Ce facee?! — se înfurie amicul
— am ajuns să-mi dai dumneata mie
lecții de cinste? Mie care de zece
ani de cînd mînuiesc banul public
n-am avut nici cinci bănuți lipsă?

— Nu te gîndești la concluziile
pe care le poate trage Viorel din
șmecheriile astea ale tale?

— Concluziile pe care le-am tras
eu, tatăl lui. N-am fost niciodată
un mototol și totuși sînt un om cin-
stit.

— Capra sare masa, iada sare
casa, Mateiaș.

— Domnule, ești un încuiat. Ire-
mediabil!

Mateiaș a început să mă ocolească.
Dar, de pe la colegi, am mai aflat
și alte mostre de fantezie descurcă-
reață a amicului. De pildă, cînd
i-a fost sora internată în spital,
acum o lună, Mateiaș a făcut rost
de o gentuță de medic și a vizitat-o
zi de zi în timp ce „mototolii“ tre-
buiau să se mulțumească numai cu
cele două zile reglementare. Viorel
era entuziasmat:

— Să-l vezi pe tati cum intră pe
poartă cu gentuța, parcă ar fi doctor
adevărat. Îi salută toți portarii.

Acum vreo două zile, Mateiaș a
venit la mine întunecat la față.

— Ai vorbit într-un ceas rău. Știi
ce mi-a făcut poama de Viorel?

Și omul mi-a spus. De vreo lună,
băiatul primea sistematic note proaste
și tot sistematic le falsifică în carnet.
Acum îl descoperise. Mateiaș tocmai
se întorcea de la director.

— Imi stătea pe limbă să spun: „des-
curcăr, băiat!“ Dar m-am stăpînit.
Bietul Mateiaș era destul de necăjit
și fără asta.

Sen ALEXANDRU

NOUȚĂȚI

elegant modern

Tesătoria de mătase

Timișoara

**schită
biografică
a
bombei
atomice
(IV)**

„Înlăturați teroarea nucleară!“ Acest apel, adresat Organizației Naționale Unite, este înscris pe pancarta purtată de savantul Linus Pauling, în cadrul unei demonstrații pentru pace la New York.

EXPLOZIA MORALĂ CONTRA EXPLOZIEI ATOMICE

Primul apocalips atomic a avut loc la Hiroșima și Nagasaki. Sute de mii de oameni au pierit în clipa când s-a produs explozia, alte zeci de mii vor muri în chinuri groaznice câteva zile, câteva luni sau câțiva ani după fatidicele zile din august 1945. La 2 septembrie Japonia capitulează. S-a vorbit mult despre barbaria războiului în general. Dar nicicând barbaria n-a fost mai mare și mai inutilă ca la Hiroșima și Nagasaki.

Primul apocalips atomic a avut loc. Va fi el și ultimul? Aceasta este problema care îi torturează pe mulți dintre autorii bombei A. Ei au căpătat dintr-o dată un strivitor sentiment de culpă pentru cele întâmplate și de răspundere pentru cele ce s-ar mai putea întâmpla.

DEZINTEGRAREA CONȘTIINTELOR

Pentru a potoli aprehensiunile savanților care lucrează sub conducerea lui, Oppenheimer le declară în 1945 că S.U.A. sînt pe cale să ajungă la o înțelegere cu U.R.S.S. pentru un control internațional asupra bombei atomice. Minciuna are însă picioare scurte și afirmația lui Oppie e repede dezmințită chiar de autoritățile americane. În laboratoarele atomice vînătoarea de comuniști și de preținși „agenți sovietici“ continuă acum, după sfîrșitul războiului, cu o înverșunare mai mare ca oricînd. În timp ce fizicienii americani cu convingeri democratice sînt scoși din muncă și deseori arestați, în locul lor își fac apariția savanți hitleriști, pe care misiunea „Alsos“, a contraspiionajului american, i-a recrutat în Germania occidentală. În felul acesta ajung să lucreze pentru S.U.A. creatorii bombelor V_1 și V_2 , cărora le căzu-

seră victimă numeroși soldați americani în timpul staționării lor în Anglia. Misiunea „Alsos“ activează cu atîta zel, încît la un moment dat în laboratoarele atomice pătrunde un neamț, pe nume Jordan, care habar nu are de fizică, în schimb coase cu multă îndemînare. Abia după câteva săptămîni se lămuresc autoritățile americane că, în locul atomistului Pascual Jordan, importaseră din Germania vestică un omonim al lui, de meserie croitor.

Nu trece nici un an de la Hiroșima și fizicienii din Los Alamos pot constata direct „cum se moare atomic“. La 21 mai 1946, în timp ce lucrează pentru bomba pe care americanii o vor experimenta în atolul Bikini, Louis Slotin suferă o iradiație ce trece dincolo de punctul critic. Nouă zile mai tîrziu el se sfîrșește în chinuri groaznice.

„Revolta savanților atomici“, cum o numesc autoritățile americane, ia proporții. În frunte cu Einstein, numeroși fizicienii se declară tot mai des împotriva folosirii energiei atomice în scopuri destructive. Unul din cei mai combativi e Leo Szilard. Pentru a-l intimida, președintele Comisiei pentru alocarea militară a Camerei Reprezentanților, Andrew May, îl supune unei anchete, în cadrul căreia îl tratează ca pe un criminal, insultîndu-l, acuzîndu-l de lipsă de patriotism, obligîndu-l să răspundă la întrebări numai prin „da“ și „nu“. Szilard are o atitudine plină de curaj și demnitate. Cîrînd după terminarea anchetei se anunță că May e grav compromis într-o afacere de fraudă și luare de mită, i se retrage imunitatea parlamentară, e judecat și condamnat la închisoare.

În opinia publică americană începe să se manifeste tot mai puternic rezistența împo-

triva războiului rece în general și a șantajului atomic în special. În această situație, Truman semnează la 21 martie 1947 legea „loialității“, care face din orice adversar al militarismului un „roșu“ antiamerican. Față de atomiști se instaurează acum o adevărată teroare de tipul Gestapo, cu descinderi și percheziții în miez de noapte, arestări arbitrare, interogatorii de „gradul III“. Contrar oricăror norme juridice, nu li se face celor bănuți dovada vinovăției, ci sînt ei înșiși obligați să-și dovedească inocența. Anchetații sînt puși să demonstreze nu numai propria lor „loialitate“, ci și cea a rudelor, prietenilor și chiar a cunoștințelor pe care nu le-au întîlnit decît o dată în viață.

Rezultatul e că printre fizicienii se creează o adevărată psihoză. Unii se sinucid, alții își pierd mințile, alții părăsesc S.U.A. cum a făcut Leopold Infeld, care s-a reîntors în patria sa, Polonia, alții, în sfîrșit, abandonează cercetările nucleare și abordează alte domenii de activitate (un exemplu în acest sens e Helen Smith, talentata asistentă a lui Max Born, care părăsește fizica pentru a se consacra... științelor juridice).

Dar nimic nu poate opri nici pe oamenii de știință cinstiți, nici opinia publică mondială să ia poziție tot mai hotărîtă împotriva amenințării cu arma atomică ca unealtă a „politicii de forță“ a S.U.A. Un puternic ecou, în cele mai largi mase, trezesc repetatele propuneri ale Uniunii Sovietice și celorlalte țări socialiste pentru interzicerea acestor arme. Lupte consecutive duse de țările lagărului socialist i se alătură o forță care apare pentru prima oară pe scena istoriei: mișcarea organizată a partizanilor păcii din lumea întreagă. Și nu este de loc întîmplător faptul

În fruntea Consiliului Mondial al Păcii
va găsi un savant — mai mult: un fizician
cărui dezintegrarea nucleului atomic îi da-
rește enorm, un patriot care, în Franța
supusă de hitleriști, și-a riscat viața pentru
descoperirile sale să nu cadă în mâna duș-
manului. E vorba de Frédéric Joliot-Curie.

SIC TRANSIT GLORIA MUNDI

În primii ani care au urmat războiului,
crucea lui Robert Oppenheimer, părintele
bombei atomice, e la zenit. Doctor honoris
causa a șase universități, decorat de zeci de
medalii, președinte sau membru a 35 de comisii
guvernamentale, invitat de onoare la Casa
Biancă, Pentagon și Departamentul de Stat —
Oppie se bucură și de cinstituri specifice publi-
cității americane: „National Baby Institu-
tion” îl decretează „cel mai celebru tată al
secolului 1945”.

Nici o remușcare nu tulbură olimpiana sa
înălțate, sutele de mii de vieți pe care le-a
costat bomba A îl lasă indiferent. Când se
întâlnește la Paris cu Haakon Chevalier, a
cărui înlăturare o provocase printr-un denunț
incinos și care-și câștigă acum cu greu pâinea
de traducător, Oppie îl tratează cu o amicală

dezinvoltură. Chevalier, care nu cunoaște
încă rolul nefast jucat de „prietenu” său,
îi vorbește cu încredere. Printre altele, îi
spune cât de mult l-a îndurerat și indignat
executarea soților Rosenberg, victime nevi-
novate ale isteriei războinice din S.U.A.
Oppenheimer îi răspunde că sentința e se-
veră, dar dreaptă.

Dar conformismul său față de oficialita-
tea americană nu-l salvează de mașina infer-
nală la a cărei declanșare a contribuit. Noi
stele au apărut pe întunecatul firmament al
morții atomice. Din ordinul lui Truman,
Edward Teller lucrează de zor la proiectul
unei „suprabombe” capabile să ucidă dintr-o
singură explozie milioane de oameni. Până
una-alta, milioanele se traduc în dolari și
sînt încasate de trusturile de armament. Lu-
mea va cunoaște această armă sub numele
de bomba cu hidrogen sau termonucleară.
„Părintele” ei, fost discipol al lui Einstein
și fost student la Göttingen, are și mai puține
scrupule decît celălalt „tată” — Oppenhei-
mer — pe care nu ezită să-l „lucreze” ori de
cîte ori are prilejul.

Încet, dar sistematic, F.B.I.-ul strînge
documente împotriva lui Oppie. În 1953,
dosarul secret „J.R.O.” (J.R.Oppenheimer)

are înălțimea unui om. La 21 decembrie,
președintele Comisiei atomice a S.U.A., ami-
ralul Lewis Strauss, îl pune pe neașteptate
în fața unei alternative: sau își dă imediat
demisia, sau se supune unui „examen de loia-
litate”. Ambițiosul Oppie, care a făcut tot
ce omeneste (dar și inuman) e posibil pentru
a-și câștiga grațiile celor mai reacționare
cercuri americane, alege „examenul”.

Acesta are loc în aprilie 1954, sub forma
unei anchete de obișnuitul tip inchizitorial.
Suspendat din toate funcțiile sale, Oppie,
uluit, se vede nevoit să răspundă la 21 de
capete de acuzare prin care i se reproșează...
legături cu comuniștii. Caracteristic e faptul
că anchetatorul, Roger Robb, îl hărțuie cu
întrebări nu numai asupra lucrurilor pe care
le-a făcut, ci și asupra celor pe care le-ar fi
făcut dacă ar fi avut prilejul. „Te-ai fi opus
aruncării unei bombe cu hidrogen în Japo-
nia, în caz că ea ar fi existat în timpul răz-
boiului?” — îl întreabă Robb iar și iar. Degeaba
răspunde Oppie că nu i s-a pus problema,
degeaba declară că, dacă ar fi fost în stare,
ar fi descoperit el bomba termonucleară. Sen-
tința e un model de ipocrizie a justiției bur-

Nicolae MINEI

(Continuare în pag. 20)

Și așa arăta Hiroșima după explozia bombeii
atomice: un deșert nu numai mort, ci și
mortal.

Marele Joliot-Curie, atomistul devenit conducătorul mișcării organizate a partizanilor păcii din lumea întreagă, s-a aflat în primele rânduri ale luptărilor pentru interzicerea armei nucleare.

gheze: Oppenheimer e considerat „loial”, dar „opiniile sale dau loc la neliniște”, deci el nu mai are ce căuta în rândul atomiștilor.

Ce a stat la baza înlăturării lui Oppie? Ce joc de interese financiare și politice a dus la prăbușirea lui? De ce a fost Teller cel mai înverșunat martor al acuzării? E greu să răspundem acestor întrebări. Deasupra „cazului Oppenheimer” monopolistii și liderii politici și militari din S.U.A. au pus capul de plumb al „secretului de război”. Un lucru e limpede: unul din țelurile urmărite a fost intimidarea oamenilor de știință.

Dar scopul nu a fost atins. Einstein ridică cu tărie glasul împotriva „inconștienților care se joacă cu focul atomic”. În ultimii săi ani de viață, marele savant renunță să-și redacteze noile sale cercetări de teamă ca rezultatele lor să nu fie folosite în scopuri războinice. Alături de el, numeroși oameni de știință, ca Bethe, Compton, Wiener, Fermi, Schweitzer etc. etc., depun strădanii pentru a contribui la înlăturarea primejdiei atomice. Înfruntând riscuri enorme, Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel, duce în S.U.A. o campanie de mobilizare a opiniei publice împotriva experiențelor cu arma termonucleară.

Este puțin probabil însă că imperialismul s-ar fi oprit în fața barierei morale ridicate de oamenii de știință pe drumul ce duce spre războiul atomic. Ceea ce l-a oprit a fost altceva.

CIT 1000 DE BOMBE H

În 1945, generalii și amiralii americani găsiseră un fel de joc de societate. Problema pe care o discutau, zimbînd cu superioritate, era: cînd va fi capabilă Uniunea Sovietică să producă arme atomice? Cei din marină spuneau că în 1960, cei din forțele terestre erau mai pesimiști: 1956. Dar și unii și

ceilalți au izbucnit în ris cînd șefii aviației au susținut că n-ar fi exclus ca asta să se întîmple în 1952.

Rîsul tuturor s-a curmat însă brusc în 1947, cînd guvernul sovietic a făcut cunoscuta sa declarație prin care anunța că atomul nu mai are secrete pentru oamenii de știință din U.R.S.S. Doi ani mai tîrziu, președintele Truman, care pînă atunci ținuse lungi și numeroase discursuri despre rămînerea în urmă a Uniunii Sovietice în domeniul energiei nucleare, trebuia să recunoască în mod public că posturile de control americane detectaseră o puternică explozie experimentală a bombei atomice în U.R.S.S. În august 1953, o nouă declarație a guvernului sovietic pulveriza ultimele iluzii ale cercurilor conducătoare din S.U.A.: U.R.S.S. posedă și ea bomba termonucleară. Și totuși se declara în continuare pentru interzicerea ei.

Efectul acestor vești succesive a echivalat, după expresia publicistului american Drew Pearson, cu explozia simultană a 1000 de bombe H. Numai că victima acestei explozii morale nu are de ce să fie compătimită. Ea se numește: monopolul american asupra armelor nucleare.

... A trecut aproape un deceniu de la declarația guvernului sovietic cu privire la bomba termonucleară. Zece ani în care țările lagărului socialist au revenit, în nenumărate rânduri, cu propunerea de a se pune capăt fabricării de arme nucleare, de a se distruge stocurile existente și de a se sista exploziile experimentale. Zece ani în care țările lagărului socialist au demonstrat multiplele și uriașele foloase pe care le aduce omului utilizarea energiei atomice în scopuri pașnice. Zece ani în care țările socialiste au luptat, cu o neobosită perseverență, pentru înlăturarea oricărei primejdii de război, pentru dezarmarea generală și totală.

În marea comunitate a popoarelor care construiesc socialismul și comunismul, dezințegrarea nucleului atomic oferă oamenilor mijloace necesare pentru a produce electriceitate, pentru a frînge ghețurile veșnice ale polului, pentru a combate bolile și moartea pentru a duce știința pe culmile ei cele mai înalte.

A trecut peste un an de cînd la Geneva s-au început noi tratative cu privire la dezarmarea țărilor socialiste se pronunță pentru adoptarea unor măsuri care să elimine riscul izbucnirii unui război nuclear și al unui război în general. Opunîndu-se acestui punct de vedere, „schița” americană nu oferă nici o soluție practică pentru problema dezarmării — nu face să scadă pericolul unui conflict atomic. Mai mult chiar, „schița” de plan american recomandă crearea unui organism internațional a cărui existență ar constitui o sursă gravă adusă suveranității naționale a statelor. Delegația romînă la tratative a arătat că „în nici o împrejurare cauza dezarmării — care este cauza asigurării păcii în relațiile internaționale — nu poate fi servită prin știrbirea suveranității statelor, printr-o creație de organisme și instituții supranaționale prin a căror funcționare să fie atinse atribuțiile esențiale ale unui stat: suveranitate și independență”.

Acționînd pe baza instrucțiunilor guvernului R.P. Romîne, a cărui politică reflectă cele mai profunde aspirații de pace ale poporului romîn, delegația noastră la Geneva este gata să sprijine, alături de celelalte delegații ale țărilor socialiste, orice propunere constructivă ducînd la un acord eficient.

Sîngele oamenilor nu trebuie să devină îngrășămint, iar planeta Pămînt — teren de cultură pentru monstruoasa ciupercă atomică

Nicolae MIH

Pul... pul...

Fotografie de E. DASCĂLU

CARNET

De la etajul V

SOLUȚIA

La orele cinci toate aparatele de radio de la etajul cinci funcționau în plin, problema olinii de după-amiază fiind, din motive de ordină majoră, scoasă de pe ordinea de zi. La etajul cinci? La toate etajele cinci sau necinci din oate blocurile, cartierele, aioanele și orașele, păținașii sau măcar pasionații, sau măcar curioșii și așezau lângă aparatele de radio așteptând (greu) minutele pină la transnișunea de la Ploiești.

De prisos să amintesc, a attea zile trecute, pricina interesului: așteptam de la Ploiești reprimă a doua a meciului Petrolului-Ferencvaros. E și mai de prisos însă să amintesc, la attea zile trecute, pricina emoiei: așteptam singura, singura posibilitate de calificare într-o semifinală de competiție fotbalistică pe tărîm internațional. „Cupa orașelor înguri” — fără a fi o ncrecere de mîna întii, eprezintă totuși ceva. Ceva-ul care putea semnifica spargerea — în firșit — a gheții; ceva-ul are putea marca ridicarea fotbalului la nivelul celorlalte (multe) amuri aflate, cu Iolanda Țalaș, handbalul în 7, a notajul sau tenisul de nasă, pe treapta de sus a portului mondial.

La orele cinci și cinci-ecet și cinci de minute cetez din memorie), cînd raiului a dat legătura cu studiourile noastre”, umea etajului cinci și e la toate etajele cinci au necinci, din toate locurile, cartierele, rapanele, orașele, pățimașii

sau măcar pasionații sau măcar curioșii s-au ridicat de lângă aparatele de radio, osteniți și dezamăgiți. E de prisos să mai amintesc pricina ostenelii: învingător cu 1-0, Petrolul a fost totuși învins. Înfringerea obosește. E și mai de prisos însă să amintesc pricina dezamăgirii: nu ne-am calificat în semifinale. Speranța nerealizată dezamăgește. La orele șase fix cetățenii mai sus, generic, amintiți, discutau:

— De ce?
— Într-adevăr, de ce?
De la început pină la sfîrșit Ferencvaros a practicat un joc de apărare cu scopul vizibil, în afaș, de a păstra din avantajul de două puncte unul măcar, măcar unul. Asta a vrut echipa maghiară. Asta a izbutit. Asta se numește, de fapt, să-ți alcătuiești „un plan” și să muncești lucid, încăpăținat, fără ezitare, pentru îndeplinirea lui. Clar.

Și, în schimb, de la început pină la sfîrșit, Petrolul a atacat, încercînd să recupereze handicapul. A fost — pare-se — un joc la o singură poartă. Înaintare contra apărării. Dintr-o repriză ascultată la radio, nu mi-amintesc ce mînea să se fi aflat mai mult de trei minute în careul ploieștenilor.

(În plus, o perioadă cel puțin apreciable, Ferencvaros a jucat în 10 oameni, împrejurare care, oricum ai privi lucrurile, n-a fost de natură să-i favorizeze de oaspeți.)

Atacul acesta fără odihnă a alcătuit planul

Petrolului. Asta a vrut Petrolul. Să atace și să înscrie cel puțin două goluri. Dar n-a izbutit. Iarăși clar. De ce? Da, într-adevăr, cum se explică faptul că o echipă beneficientă de: 1) avantajul terenului (și ce teren!); 2) un jucător eliminat la adversari; 3) dorința de a ataca și a învinge (și ce dorință!) n-a reușit să marcheze decît un singur punct. Cum se explică și cum se poate explica?

Cauza e atît de simplă, încît uimește: Petrolul n-a tras la poartă. Are dreptate cronicarul „Informației Bucureștiului”: Petrolul n-a tras la poartă. De toate au făcut ploieștenii ca să învingă. De toate, cu o excepție. Cu excepția aceea care transformă indeobște efortul în muncă, activitatea oarbă în rod, pe Sisif în ființă productivă. Vai, gîndire, gîndire!...

Bine, am înțeles și asta. N-au tras la poartă. N-au văzut și n-au înțeles jucătorii că trebuie oricum, oricînd, oricît și din orice poziție să tragă la poartă. Am înțeles că n-au înțeles. Dar de ce n-au înțeles?

Asta n-am înțeles. Nu înțeleg nici în clipa de față.

Dacă-ăș fi cronicar de specialitate, meseria m-ar obliga să înțeleg pe dată și să furnizez un răspuns. Nefiind decît amator, îmi îngădui luxul de a înlocui răspunsul cu o întrebare. Și, aruncînd o privire pe fereastră, mormăi îngîndurat foarte:

— Adică, de ce?

AI. MIRODAN

RADIOJURNALE, BULETINE DE ȘTIRI

Zilnic. Progr. I: 5.00, 6.00, 7.00, 11.00 (afară de miercuri), 13.00, 17.00, 20.00 (afară de joi), 22.00 (joi la 22.30), 23.50-23.55
Progr. II: 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 21.00 (vineri 21.30), 23.00 (sîmbăta și 0.50)

Duminică. Progr. I: 7.00, 13.00, 19.30, 22.00, 23.50-23.55
Progr. II: 7.50, 14.00, 18.00, 20.00, 23.00

COTELE APELOR DUNĂRII

Zilnic: 13.40 (Progr. I)

RECOMANDĂRI DIN PROGRAM

Zilnic: 12.10 (Progr. II), 13.05 (Progr. I)

DUMINICĂ 14 APRILIE Programul I

6.00: Cîntece și jocuri populare 6.30: Muzică de balet 7.10: Concert de dimineață 8.00: Sumarul presei centrale 8.10: Școala și viața 8.30: Muzică populară românească și a minorităților naționale 8.50: „Ghid muzical” (14) — Programatismul în creația lui George Enescu 9.30: Teatrul la microfon pentru copii 10.30: Corul minerilor din Lonea 11.00: Program muzical dedicat frunțășilor de pe ogoare 11.30: Vorbește Moscova! 12.00: Muzică din opere cerută de ascultători 12.20: Muzică ușoară 13.10: De toate pentru toți 14.00: Melodii populare cerute de ascultători 14.30: Sonatina opus 30 de Marcel Tournier — la harpă Liana Pasquali 14.44: Album de melodii 15.10: Dansuri simfonice 15.30: Din viața satelor patriei 16.10: Jocuri populare 16.30: Muzică din opere de compozitori italieni — cîntă Joan Sutherland, Boris Cristoff, Tito Gobbi, Victoria de Los Angeles, Nicolae Herlea 17.00: Muzică de estradă 17.15: Mic recital interpretat de violoncelistul Radu Aldulescu 17.30: Transmisiune sportivă 18.30: Romante 19.01: Muzică din opere 19.35: „Melodii, melodii” — emisiune de muzică ușoară 20.00: Teatrul la microfon „Cuibul de piatră” de Hella Vuolijoki 21.20: Muzică de dans 23.10: Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră în mi minor de Chopin — solist Samson François acompaniat de Orchestra Conservatorului din Paris, dirijor Georges Tzipine.

Programul II 7.00: Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei 7.30: Cîntece din folclorul nou 8.00: Melodii distractive 8.30: Clubul voioșiei 8.50: Anunțuri, muzică 9.00: Muzică populară cerută de ascultători 9.30: Muzică de estradă 10.00: Cîntă Zenaïda Pally 10.30: Revista presei străine 10.38: Muzică ușoară 11.00: Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu”, dirijor Djura Yacsic (R.S.F. Jugoslavia), solist violoncelistul Vladimir Orlov. În program — uvertura la opera „Nunta lui Figaro” de Mozart, Concertul pentru violoncel și orchestră de Hacıaturian, Simfonia a III-a de Saint-Saëns. În pauză — emisiunea „Cinema” 13.00: Concert de prînz 14.05: Cîntă Florin Dorian 14.30: La microfon satira și umorul 15.15: Din folclorul popular 15.45: Muzică de estradă 16.00: Oameni și fapte 16.08: Muzică distractivă (orchestre de mandoline) 16.30: Lucrări ale compozitorilor noștri inspirate din folclor — Rapsodia I de Martian Negrea; Suită de șapte dansuri populare de Sabin Drăgoi 16.54: Valsuri din operele lui Johann Strauss 17.15: Amintiri despre scriitorii — I. Peltz despre Garabet Ibrăileanu 17.25: Muzică ușoară cerută de ascultători 18.05: Interpreți ai operelor „Bărbierul din Sevilla” de Rossini, de-a lungul anilor (emisiunea a II-a): Arturo Toscanini, Mercedes Cap-sir, Mark Reizen, Victoria de Los Angeles, Nicola Rossi Lemeni, Melchiorre Luis, Gino Becchi, Nicola Monti, Ettore Bastianini, Alvinio Misciano, Giulietta Simonatto, Nicolae Herlea 19.00: Itinerarii vechi — fapte noi 19.15: Interpreți de muzică instrumentală și de cameră — chitaristul Andres Segovia 19.30: Din comora folclorului nostru muzical 20.05: Muzică de dans de Nicolae Kirulescu 20.30: Cîntă Emil Gavriș 20.45: Muzică de dans 21.45: Literatură și muzică — Poeți și lieduri 22.00: Muzică de dans 22.30: „George Enescu, compozitor” — Sonata nr. 1 în fa diez minor — interpretează Maria Fotino; Improptu concertant — interpretează violonistul George Hamza, la pian Mariana Kabdebo 23.10—24.00: Muzică de dans.

Programul II 12.15: Muzică ușoară 12.45: Piese simfonice 13.15: Însemnări de reporter 13.22: Melodii populare 14.10: Cîntă Iulia Buciuceanu și Cornel Stavru 14.30: Muzică ușoară sovietică de Michael Tariverdiev și Tabacinkov 15.00: Concertul pentru corn și orchestră de Karl Maria von Weber; Uvertura la opera „Olandezul zburător” de Richard Wagner 15.30: Muzică populară 16.10: „Cîntăm pacea” — program de cîntece 16.30: Pagini orchestrale din opere 17.00: Muzică ușoară 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Simfonia I în fa major de Ion Dumitrescu 18.45: Soliști și formații artistice de amatori. În program, muzică populară 19.10: Din cîntecele pionierilor și tineretului 19.30: Din activitatea sfaturilor populare 19.40: Muzică de dans 20.30: Din muzica popoarelor 21.15: Muzică corală 21.30: Lectură dramatizată din nuvela: „Noaptea cu dragoste” de Ion Băieșu 22.00: Cîntăreți romîni din trecut — Florica Cristoforeanu și Dimitrie Onofrei 22.30: Melodii lirice 23.10—24.00: Muzică de cameră de Bach.

MĂRȚI 16 APRILIE Programul I 5.07: Melodii populare 5.30: Gimnastică 5.40: Muzică interpretată de fanfară 6.07: Muzică distractivă 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Cîntece patriotice 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Jocuri populare romînesti și ale minorităților naționale 7.30: Sfatul medicului — Infecțiile cu stafilococi 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Piese instrumentale 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică populară 8.30: Suita Holbeorg de Grieg; Sonata pentru orchestră de Szarzynski 9.00: „Înflorește patria mea” — program de cîntece și jocuri 9.30: Muzică ușoară 10.00: Muzică populară 10.30: Pagini din opera „Norma” de Bellini 11.05: Cvartetul de coarde nr. 4 de compozitorul suedez Dag Wirén, interpretează Cvartetul „Kundel” 11.25: Dansuri populare din țări socialiste 11.45: Radio prichindel 12.00: Melodii de estradă 12.30: În fața hărții — Somalia 12.40: Duete, cuplete și scene vesele din opere 13.10: Muzică populară din diferite regiuni ale țării 14.00: Concert de prînz 14.30: Muzică ușoară 15.00: Muzică din opere 15.30: Muzică instrumentală de compozitori romîni 15.45: Cîntă Orchestra de muzică populară „Cindrelul” a Filarmonicii de Stat din Sibiu 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Corul Școlii medii din Cîmpulung 17.10: Cîntă Maria Callas 17.30: Balada pentru bariton și orchestră de Mauricio Vescan; Cantata anti-războinică „Tinerii soldați care au murit” de Liviu Godeanu 18.00: Universitatea tehnică radio 18.15: Muzică populară interpretată de Dumitru Bălășoi și taragotistul Iosif Mihut 18.30: Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur; „Pleonasme” 18.40: Sonata pentru flaut, harpă, vioară, violă și violoncel de Scarlatti; Sonata nr. 3 pentru vioară și bas continuu de Haendel 19.00: Revista economică radio 19.20: Cîntă Dean Martin — în program muzică ușoară 19.35: „Viața nouă a patriei ogîndită în cîntecul popular” 20.15: Muzică ușoară românească de Sergiu Malagamba și Gheorghe Ursan

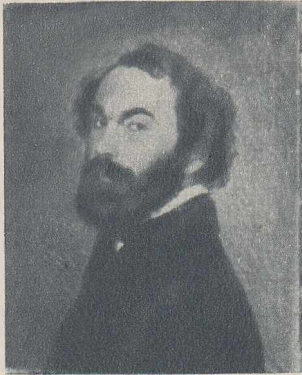
de estradă 7.30: Sfatul medicului — Difteria 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Jocuri populare 8.00: Sumarul ziarului Știința 8.08: Muzică vocală și instrumentală de compozitori romîni 8.30: Muzică din opera Moscova-Ceriomuski de Șostakoviici 9.00: Tineretea ne e dragă! 9.20: Cîntece patriotice 9.30: Melodii populare 10.00: Muzică distractivă 10.33: Cvartetul nr. 10 în mi bemol major de Schubert — interpretează Cvartetul Konzerthaus din Viena 11.05: Arii din opere 11.30: Dansuri de estradă 12.00: Lucrări de compozitori din Timișoara — Suita a III-a de Eugen Cuteanu; Suită pentru flaut și orchestră de Mircea Hoinic 12.30: Muzică populară românească și a minorităților naționale 13.10: Muzică ușoară 14.00: Concert de prînz 14.30: Muzică populară 15.00: Concert de estradă. Cîntă orchestra condusă de Dieter Brend. 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Valsuri de concert 17.10: Muzică interpretată de fanfară 17.30: „Prietenă noastră cartea” — „Goana după meteor” de Jules Verne 17.50: Muzică 18.30: Lecția de limba rusă (începători) 18.40: Arii din opere 19.00: În pas cu știința 19.20: Dicționar muzical (14) — Genuri ale muzicii de cameră 19.45: Cîntă Ioana Radu 20.15: Muzică ușoară de Richard Stein 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Concertul pentru pian și orchestră de Paul Constantinescu — solist Valentin Gheorghiu acompaniat de Orchestra simfonică a Filarmonicii de Stat „George Enescu”, dirijor Mircea Basarab 21.15: Pe teme internaționale 21.25: Muzică ușoară românească 22.25: Două imagini de Bela Bartok; Concertul pentru vioară și orchestră de Igor Stravinski 23.03: Concert de noapte.

Programul II 7.00: Cîntă Fanfara reprezentativă a armatei 7.30: Cîntece din folclorul nou 8.00: Melodii distractive 8.30: Clubul voioșiei 8.50: Anunțuri, muzică 9.00: Muzică populară cerută de ascultători 9.30: Muzică de estradă 10.00: Cîntă Zenaïda Pally 10.30: Revista presei străine 10.38: Muzică ușoară 11.00: Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Filarmonicii de Stat „George Enescu”, dirijor Djura Yacsic (R.S.F. Jugoslavia), solist violoncelistul Vladimir Orlov. În program — uvertura la opera „Nunta lui Figaro” de Mozart, Concertul pentru violoncel și orchestră de Hacıaturian, Simfonia a III-a de Saint-Saëns. În pauză — emisiunea „Cinema” 13.00: Concert de prînz 14.05: Cîntă Florin Dorian 14.30: La microfon satira și umorul 15.15: Din folclorul popular 15.45: Muzică de estradă 16.00: Oameni și fapte 16.08: Muzică distractivă (orchestre de mandoline) 16.30: Lucrări ale compozitorilor noștri inspirate din folclor — Rapsodia I de Martian Negrea; Suită de șapte dansuri populare de Sabin Drăgoi 16.54: Valsuri din operele lui Johann Strauss 17.15: Amintiri despre scriitorii — I. Peltz despre Garabet Ibrăileanu 17.25: Muzică ușoară cerută de ascultători 18.05: Interpreți ai operelor „Bărbierul din Sevilla” de Rossini, de-a lungul anilor (emisiunea a II-a): Arturo Toscanini, Mercedes Cap-sir, Mark Reizen, Victoria de Los Angeles, Nicola Rossi Lemeni, Melchiorre Luis, Gino Becchi, Nicola Monti, Ettore Bastianini, Alvinio Misciano, Giulietta Simonatto, Nicolae Herlea 19.00: Itinerarii vechi — fapte noi 19.15: Interpreți de muzică instrumentală și de cameră — chitaristul Andres Segovia 19.30: Din comora folclorului nostru muzical 20.05: Muzică de dans de Nicolae Kirulescu 20.30: Cîntă Emil Gavriș 20.45: Muzică de dans 21.45: Literatură și muzică — Poeți și lieduri 22.00: Muzică de dans 22.30: „George Enescu, compozitor” — Sonata nr. 1 în fa diez minor — interpretează Maria Fotino; Improptu concertant — interpretează violonistul George Hamza, la pian Mariana Kabdebo 23.10—24.00: Muzică de dans.

LUNI 15 APRILIE Programul I 5.07: Muzică ușoară 5.30: Gimnastică 5.40: Cîntece și jocuri populare oltenesti 6.07: Divertisment în re major de W.A. Mozart 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Muzică interpretată de fanfară 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Mici piese

(Continuare în pag. 22-23)

ÎN AMINTIREA PICTORULUI REVOLUȚIONAR ION NEGULICI

În amintirea pictorului revoluționar Ion Negulici, de la a cărui naștere s-au împlinit recent 150 de ani, Sfatul popular al Regiunii Ploiești, în colaborare cu Muzeul local de artă și Muzeul de Istorie, în colaborare cu Palatul cultural din orașul nostru o expoziție comemorativă de pictură. În afară de 52 de reproduceri după lucrările pictorului, au mai fost expuse și 12 valoroase picturi originale în ulei, precum și 34 de desene și acuarele — în majoritate portrete ale contemporanilor săi. De asemenea, au fost expuse scrisori-documente legate de viața lui Ion Negulici.

O dată cu aceste rânduri vă trimitem și o fotografie reprezentând autoportretul lui Ion Negulici (pictură în ulei), achiziționat recent de Muzeul de artă plastică din Ploiești.

M. NICOLAE
Ploiești

DIN COPILĂRIA AVIAȚIEI

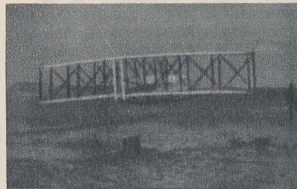
„Aș dori să publicați un scurt istoric al începuturilor construcției de avioane”.

Hlena Gloria RUSU
Luduz, str. Avram Iancu nr. 5

Răspunde ing. CONSTANTIN SABIN IOAN, cercetător științific la Institutul de mecanică aplicată al Academiei R.P.R.

Crearea avionului nu a fost o realizare spontană. Încă din a doua jumătate a secolului al XIX-lea mulți inventatori talentați, partizani al zborului cu aparate mai grele decât aerul, au experimentat nenumărate modele de avioane. Amintim experiențele ofiterului Aleksandr Mojański din Flota maritimă militară rusă (1882) și cele ale francezului Clément Ader (în anii 1890-1897). În perioada 1891-1896, inginerul german Otto Lilienthal a construit primele tipuri de plane care prevăzute cu crme aeriodinamice (ampenaje) pentru asigurarea stabilității și pilotajului lor, efectuând aproape 2000 de zboruri planate.

La 17 decembrie 1903 frații Wilbur și Orville Wright au efectuat primele zboruri cu biplanul lor (echipat cu un motor cu explozie de

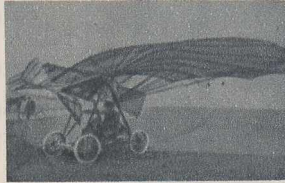
Primul zbor al fraților Wright (17 decembrie 1903).

16 CP), decolând prin catapultare. Dar gloria de a fi primul care s-a înălțat în văzduh cu un avion folosind numai puterea motorului instalat la bordul lui îi revine marelui fiu al poporului nostru,

plonier al aviației mondiale, inginerul Traian Vuia. În ziua de 18 martie 1906, pilotul original al său „avion-automobil”, Vuia, a reușit să zboare... 12 metri, la înălțimea de un metru!

La 12 noiembrie 1906, lângă Paris, brazilianul Santos Dumont reușește să străbată prin aer distanța de 220 metri, zburind cu avionul său „XIV bis”.

La 25 iulie 1909, francezul Louis Blériot a traversat cu monoplanul său Canalul

Traian Vuia conducând monoplanul său nr 1 (18 martie 1906).

Mineci, zburind din Franța în Anglia (de la Calais la Dover).

În octombrie 1910 vizitatorul celui de-al doilea Salon Internațional de aeronautică din Paris au putut admira, uimiți, primul avion cu reacție din lume („Coandă 1910”), creația unui alt fiu talentat al poporului nostru, inginerul Henri Coandă. Pilotând acest avion fără elice care a făcut o revoluție în domeniul aeronauticii, Coandă a reușit să zboare în decembrie 1910 deasupra aerodromului Issy les Moulinaux, de lângă Paris.

Alături de Vuia și Coandă o glorie nepieritoare a adus aripilor românești temerarul Aurel Vlaicu — inventatorul, realizatorul și pilotul desăvârșit al primelor avioane românești construite în țară (1910).

De la aceste modeste dar eroice începuturi a pornit impetuoasă dezvoltarea aviației spre culmile uimitoare atinse în prezent.

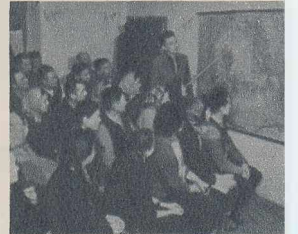
ACOLO UNDE AȘTEPTĂM...

În legătură cu articolul „Acolo unde așteptăm” din numărul 9/1963 al „Flacării”, îmi permit să vă comunic câteva observații. Holul cinematografului nu este simplu coridor de trecere. Spectatorul ce așteaptă aici dorește să aștepte o atmosferă conformă stării sale sufletești de destindere. Într-adevăr holurile cinematografele „Patria”, „Republica”, „Floreasca”, „Ștefan cel Mare” etc. sînt plăcute, primitoare. Însă în alte cinematografe se izbește aspectul neprimitor al holurilor întunecoase și umede, unele chiar insuficient aerisite. Afizele și desenele ce tapetează înestetic pereții sînt adesea depășite și prăfuite. La unele dintre aceste cinematografe ca de pildă „Al. Sahla” și „Miorița” s-au efectuat recent lucrări de amenajare pentru proiectil pe ecran lat, fără a se face totodată și renovări generale corespunzătoare.

...Alt aspect. Săliile de așteptare la multe centre de comandă ale cooperativelor de croitorie sînt prezentabile, luminoase, curate. Pe mese, însă, zac, în cea mai jalnică stare, o serie de reviste de modă, vechi. Unele au devenit biete hîrtoage nefolositoare.

...În încheiere, un cuvînt despre Oficiul poștal nr. 45 din Piața Palatului. Este unul din cele mai frumoase din București; salariații săi au găsit însă de cuviință să expună o serie de noi imprimări postale pe două panouri improvizate din carton și aplicate pe pereți, panouri în totală contradicție cu aspectul întregului local, conceput din marmură și sticlă. Nedumerirea mi-e cu atît mai mare vînzînd că în local există și două frumoase panouri portative din lemn lustruit. E necesară deci mai multă atenție în folosirea spațiilor elegante și moderne ale noilor clădiri.

Florica FARCA
București, str. M. Eminescu nr. 246

CĂLĂTORIE PE HARTA ȚĂRII

Fotografia aceasta am realizat-o cu prilejul unei vizite pe care am făcut-o recent la colectivitățile din comuna Totești, Raionul Hațeg. Am asistat aici la una din prelegerile ce li se țin în orele libere de către profesori de geografie din Deva despre frumusețile patriei noastre. Aceste expuneri sînt intitulate „Călătorii pe harta țării”.

Virgil ONOIU
Deva

UN CINEFIL PROPUNE

Apariția articolului „Lanterna cu amintiri” din „Flacăra” nr. 5/1963 m-a îndemnat să vă propun să publicați o rubrică de așezise fișe de istorie a „celei de-a șaptea arte”. Alături de știrile din actualitatea cinematografică, ele ar conferi un plus de adîncime și de eficiență rubricii din revistă. Aș dori să citească date referitoare la viața și activitatea unor înaintași sau clasici ai cinematografiei ca Meliès, Griffith, Vertov, Eisenstein, Stroheim etc. sau a unor actori cum ar fi Marlene Dietrich, Jean Gabin, Cerkasov etc. Ar fi de asemenea interesant să apară mici note care să sublinieze importanța în dezvoltarea artei filmului

PROGRAMUL DE RADIO

20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică de dans 21.15: La microfon satira și umorul (reluare) 22.25: Muzică de dans 23.00: Muzică de cameră de Brahms — Trio nr. 1 în si major și Rapsodia în si minor nr. 1.

Programul II 12.15: Muzică populară din Moldova 12.30: Simfonia a VI-a în fa major — „Pastorală” de Beethoven 13.15: Din schițele tînărului prozator Dumitru Radu Popescu 13.30: Muzică ușoară 14.10: Prelucrări corale sovietice 14.30: „Dans din Vlașca” de Constantin Bobescu; Suita I din baletul „Iancu Jianu” de Mircea Chiriac 15.00: Din folclorul popoarelor 15.30: Muzică ușoară 16.10: Recital Agatha Druzescu 16.30: Muzică de estradă 17.00: Muzică simfonică 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Arie din opere 18.30: Din cîntecele compozitorilor noștri 18.45: „Gazeta sonoră a uzinei” 19.00: Doine și jocuri populare 19.30: Lecția de limba franceză (avansată) 19.40: Opera „Semion Kotko” de Serghei Prokofiev. Montaj muzical-literar 21.15: Muzică de dans 21.45: Scriitori la microfon — Mihail Beniuc 22.00: Concertul pentru orchestră de Ovidiu Varga; Mică suită pentru orchestră de Albert Roussel 22.32: Canțonete și serenade 23.10—24.00: Concert de noapte.

MIERCURI 17 APRILIE Programul I 5.07: Muzică de estradă 5.30: Gimnastică 5.40: Cîntă țara! G.A.C. din Fliriteaz, Regiunea Banat și formația de țîbulcari a căminelor culturale din comunele Lunca și Cerna, Regiunea Dobrogea 6.07: Muzică interpretată de fanfară 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Cîntece patriotice 6.45: Salut voios de pionier!

7.10: Valsuri 7.30: Sfatul medicului — Eczema sugarului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Melodii populare ruse 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică ușoară 8.30: Muzică din opere 9.00: „Cantata patriei” de Laurențiu Profeta pe versuri de Eugen Frunză 9.30: Muzică populară 10.00: Teatru la microfon — „D-ale Carnavalului” de I.L. Caragiale 11.16: Muzică ușoară 11.30: Piese românești pentru fanfară 12.00: Muzică de estradă 12.30: Fragmente din opera „Secretul Suzanei” de Wolf Ferrari — soliști și Orchestra simfonică a Radioteleviziunii italiene 13.10: Simfonia nr. 94 în sol major „Surpriza” de Haydn 14.00: Concert de prînz 15.00: Melodii populare din Transilvania 15.30: Fragmente din opera „Lysistrata” de Gherase Dendrino 16.00: Valsuri de Chopin în interpretarea pianistului Dinu Lipatti 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Muzică ușoară de Vasile Veselovski 17.10: Muzică populară interpretată de Nelu Huțu și violonistul Constantin Busuioac 17.30: „Prietenii lui Do-Re-Mi” 18.00: Arie din opere interpretate de basul Kim Borg 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: Cîntece de muncă din țări socialiste 19.00: Jurnalul satelor 19.25: Romante 19.45: Muzică ușoară de compozitori polonezi 20.15: Ansambluri corale din diferite orase ale patriei 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Din viața de concert a Capitalei 21.15: Capodopere ale literaturii universale — „Iliada” 21.30: Melodii populare cerute de ascultători 22.20: Muzică 23.15: Concert de noapte.

Programul II 12.15: Dixerul cu pian de Sabin Drăgoi 12.42: Din folclorul popoarelor 13.15: Însemnări de re-

porter 13.25: Muzică de estradă 14.10: Orchestre de mandoline 14.30: Duete din opere interpretate de soliștii teatrelor muzicale din Galați și Constanța 14.55: Melodii distractive 15.38: Concertul nr. 4 în re minor pentru vioară și orchestră de Paganini — solist Arthur Grumiaux acompaniat de orchestra concertelor Lamoureux, dirijor Franco Gallini 16.10: Muzică de estradă 16.30: Cîntă Orchestra de muzică populară „Doina Argeșului” din Pitești 17.00: Pagini din opere contemporane 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Muzică populară 18.30: Sonata opus 12 nr. 1 în re major de Beethoven — Yehudi Menuhin la vioară și Louis Kentner la pian 18.50: Versuri de Cicerone Theodorescu în lectura autorului 19.00: Muzică de estradă 19.30: Lecția de limba rusă (avansată) 19.40: „Istoria teatrului liric românesc” (14) — Creația de operă după Eliberare (B) — Opera cu tematică contemporană 20.10: Fragmente din suita „Gloriana” de Benjamin Britten — Orchestra filarmonică din Londra, dirijor John Prichard 20.30: Tribuna radio 20.40: Cîntece populare 21.15: Interpreții de muzică ușoară 22.00: Ciclul „Pagini din muzica preclasică” — opera venețiană, secolul XVII. Pier Francesco Cavalli și Marc Antonio Cesti 22.30: Muzică de dans 23.10: Muzică corală românească 23.28—24.00: Muzică de cameră.

JOI 18 APRILIE Programul I 5.07: Cîntece și jocuri 5.30: Gimnastică 5.40: Muzică interpretată de fanfară 6.07: Muzică distractivă 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Cîntece din folclorul nou cerute de ascultători 6.45: Salut voios de pionier! 7.10: Dansuri de estradă 7.30: Sfatul medicului — Prevenirea imbolnăvirilor de tetanos 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Piese instrumentale 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică populară 8.30: Cvartetul nr. 15 în re minor de Mozart — interpretează Cvartetul „Budapesta” 9.00: Vreau să știu!

9.25: Muzică ușoară 9.58: Din spectacolele operelor de stat din Timișoara și Iași 10.28: Suita „Carnavalul” de Schumann — interpretează pianistul Valentin Gheorghiu 11.05: Primăvara în muzica ușoară 11.30: Din creația compozitorilor noștri înaintași — Ion Nor Ottescu și Constantin Nottara 12.00: Muzică populară 12.35: Muzică instrumentală 13.10: Uverturi și coruri din opere 14.00: Melodii populare cerute de ascultători 14.30: Muzică ușoară interpretată de soliști romini 15.00: Din muzica popoarelor 15.30: Muzică de estradă 15.50: Piese simfonice 16.10: Vorbește Moscova! 16.45: Muzică vocală de Mihail Jora, Tudor Ciortea, Ion Borgeanu, Victor Iusceanu și Enric Mezzetti 17.10: Cîntece de Gheorghe Dimitrescu 17.31: Pagini de mare popularitate din muzica de operă 18.00: Un versitar tehnice radio 18.15: Muzică populară interpretată de Elisabeta Pavel și fluierașul Florea Burnea 18.30: Lecția de limba franceză (începuturi) 18.40: Cîntă Ilinca Cerbacev și Valentin Baciu 19.00: Jurnal de întreceri 19.15: Program muzical pentru frunta în producție 19.50: Transmisiunea concertului Orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. Dirijor Jean Bobescu. Soliști Irina Lăzărescu. În program: Uvertura la opera „Oberon” de Weber; Concertul în re major pentru pian și orchestră de N. Bulciu; Simfonia a V-a în mi minor „Din lumea nouă” de Dvorak. În pauză: „Ce știm despre cărți” (VIII) 22.55: Muzică de dans.

Programul II 12.15: Din operele lui Gounod 12.49: Muzică ușoară de Costi Zaharia, Ion Rădulescu și Enrico Facciotti 13.15: Note de lector 13.25: Muzică populară românească și a minorităților naționale 14.10: Muzică ușoară simfonică interpretată de Viktoria Ivanov și Evgheni Kibkalo 14.30: Divertisment pentru orchestră de cameră de Jacques Ibert; Rapsodia pentru alto, cor bălătesc și orchestră de Brahms; Schiț simfonică „Amurg de toamnă” de Alfre-

unor pelicule cum au fost „Intoleranța”, „Crucișătorul Potemkin”, „Miliomul” și altele, care sînt deseori citite în cronici și în articole de specialitate. Socotesc că nu trebuie să uităm că, după cum nu poți să-ți faci o temei-că cultură literară sau muzicală fără a cunoaște creația artistilor și a înaintașilor, așa nu poți aprecia pe deplin a-tregul cuceririle moderne ale cinematografului fără să-ți parcuri cîți de cît istoria.

Victor IONESCU
fizician la Institutul
de fizică atomică

FOTOGRAFIE DIN BOMBAY

Vă trimitem o fotografie rezumată dintr-un aspect desigur pe străzile orașelor indiene sau ceyloneze: demonstrații de îmblînzire a

cricoșoazei cobra. Această fotografie — rară pentru noi — mi-a fost înmînată de un turist care transmite „Flacăra” de marinarul Mihai Colae, de pe cargoul românesc „Dobrogea”. Ea face parte dintr-o serie întreagă de imagini fotografice rezumate de marinarul român călătorii sale.

Aurel CONSTANTINESCU
ziarul „Portul Constanța”

RODIN

„Vizitînd galeria universală a Muzeului de artă al R. P. R., m-au impresionat deosebit sculpturile lui Rodin. Aș dori să cunosc cîte ceva din viața și opera lui”.

Alexandru MIOC
comuna Cebza, Raionul Deta,
Reg. Banat

Răspunde **PETRU COMAR-NEȘCU**, critic de artă.

Auguste Rodin s-a născut la Paris în 1840 și a murit la Meudon în 1917. Fiul al unor oameni simpli, el și-a făcut ucenicia la cîteva sculptori și artizani, fără a urma studii de specialitate. S-a format mai ales prin contactul cu cei mulți. A dus o viață zbuciumată, plină de greutatea materiale și decepții. Rodin a avut mulți admiratori în rândurile spiritorilor progresiste, dar și opoziția celor care susțineau o artă convențională, academică, banală. S-a bucurat de o mare influență asupra sculptorilor mai tineri. În fazele lor de început, Brincoșu, Paciurea, Jalea s-au inspirat de la Rodin.

Prin operele sale, Rodin a transmis mesajul marilor sentimente și virtuți umane. În „Vrsta de bronz” simbolizează trezirea omenirii la o nouă conștiință. În „Gînditorul” întrușează forța cugetului uman, iar în „Sărutul”, frumusețea tinereții și puritatea dragostei. În grupul statuar „Burgezii din Calais” aminteste un eroic episod istoric: jertfa a șase cetățeni care, pentru a-și salva cetatea, s-au predat, însă după o îndelungată rezistență, inamicului englez (1357).

Rodin a strălucit prin arta de a modela corpul uman, adică de a conteri suprafețelor o autenticitate, o căldură, o vibrație care să reflecte viu realitatea și să ajute la transmiterea ideilor și sentimentelor. Modelajul a fost ridicat de el la culmi de expresivitate și poezie. Sculptura sa denumită „picturală” a fost înfuriată de fluiditatea picturii impresioniste. Cînd a creat

însă monumentul lui Balzac, el a folosit o formă masivă, aproape arhitecturală, pentru a desprinde dintr-un bloc urias chipul energic și adnc interiorizat al romanțierului. Astfel, Rodin a

îmboșățit și lărgit cele două mari căi ale sculpturii: sculptura viu modelată și construcția monumental-arhitecturală, amîndouă puse în slujba înaltelor idealuri umaniste.

CITITORII CĂTRE CITITORI

Următorii cititori doresc să corespundă prin poștă: **Rodica Trocan, Inge Zundler, Livia Crăcea, Oresia Paulovici, Felicia Moșaghin, studente, Timișoara, Complexul studențesc, bloc 7: ilustrate; Anghel Marion, merceolog, Ploiești, str. Săpunari nr. 8: ilustrate; Luminița Searlat, elevă, R. Sărat, str. D. Cantemir nr. 13: literatură, film, geografie; Eva Bilboc, elevă, Sighișoara, str. E. Teodoroiu nr. 8: ilustrate; Mariana Vrăble, elevă, R. Sărat, str. Drăgaicilor nr. 40: ilustrate; Irena Komorowska, Gdansk-Wszeszc, ul. Trangutta 92/1, R.P. Polonă: filatelie, ilustrate (în polonă, rusă, germană, engleză); Alfred Bednarski, Szczecinek, ul. Raciborska 9, R. P. Polonă: filatelie, ilustrate (în polonă și ger-**

mană); **Granas Wieslaw, Lodz, ul. Kasprzaka 66 m 21, R. P. Polonă: filatelie, discuri (în polonă, rusă, franceză); Wladislaw Fornalezyk, Lodz, ul. Zmienna 7, R.P. Polonă: filatelie (în polonă, rusă); Paul Diaconescu, muncitor constructor, Slobozia Veche, str. Matei Basarab nr. 91, Rn. Slobozia, Reg. București: literatură, teatru, film; Nelu Gurgu și Nelu Văduva, Reșița, Căminul muncitoresc, str. Lunca nr. 2: ilustrate; Maria Ghidol, elevă, Buzău, str. Unirii nr. 42: ilustrate; Nicolae Dorin, tehnician telecomunicații, București, str. Răsăritului nr. 70, Rn. „16 Februarie”: teme diverse, ilustrate; Teodor Hău și Felicia Niga, elevi, Școala medie „Dragos Vodă”, Cîmpulung Mold.: ilustrate; Ioan Andreescu, student, Timișoara, Căminul studențesc nr. 2, bd. Mihai Viteazu nr. 1: ilustrate; Coleta Balea, Arad, bd. Republicii nr. 77: literatură, medicină, teatru, film; Valerica Turcu, elevă, Brăila, str. Primăverii nr. 26: literatură, film, teatru, ilustrate; Liliana Moldoveanu, funcționară, R. Vlcea, str. 14 Iunie nr. 70: ilustrate; Mihai Preotu, Camil Pascaru și Nicolae Nuțu, operatori chimiști, Orăștie, Reg. Hunedoara: ilustrate; Ilie Stănescu, student, Timișoara, Complexul studențesc, bloc 5: literatură, artă, ilustrate; Vasilica Popa, elevă, Galați, str. Republicii, bloc P 2, et. II, ap. 19: ilustrate; Georgeta Marlan, laborantă, Suceava, str. Neculuță nr. 1: ilustrate; Walter Burlan, student, Timișoara, str. Moșilor nr. 2: ilustrate; Domnica Almăjan, desenatoare tehnică, Reșița, bd. „23 August”, bloc „30 Decembrie” nr. 30: ilustrate; Olga Anghelufă, elevă, Tecuci, str. Dobrogeanu Gherea nr. 9: ilustrate; Lazăr Ștefan, electrician, Ghelar, str. Colonia de sus, bloc 210, et. I, ap. 3, Reg. Hunedoara: ilustrate; Emil Ghilea, Ioan Voica, Ilie Bancu, Gligor Ilea, mecanici, com. Gurabarza, Reg. Hunedoara: ilustrate, teme diverse; Ioan Ghilea, instalator, Batiz, nr. 168, Rn. Hunedoara: ilustrate, teme diverse; Elena Toma, elevă, Tecuci, str. Dobrogeanu Gherea nr. 9: ilustrate.**

DE LA FOTOCORESPONDENȚI

Un viitor fotograf amator...
(T. Niculescu — Tecuci)

Azi, în centrul Constanței. (Gh. Cioroba)

Pe inserat, la Hunedoara. (V. Onică)

ssandrescu 15.10: Muzică ușoară 30: Muzică de operă 16.10: Corul copii al Radioteleviziunii 16.30: Muzică populară 17.00: Sonata pentru it și pian de Sigismund Toduță — interpretată Dumitru Pop 17.30: Sfarmecul (reluare) 17.35: Anunț, reclame, muzică 18.05: Simfonia I-a în la major de Mihail Ciulakl 18.45: Muzică populară 19.00: Corul Radioteleviziunii 19.30: Tineretea ne e gă! 19.50: Muzică de dans 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Prelucrări folclor de Viorel Dobos 21.15: Muzică de dans 21.45: Părinți și copii 22.00: Melodii de dragoste 22.30: Muzică de cameră de Debussy 23.10—24.00: Concert din opere.

ENERI 19 APRILIE Programul I 5.07: Muzică populară 5.30: Gimnastică 6.07: Program de poliți 6.07: Tariful noi „1 Mai” din Ploiești 6.20: Emiinea pentru sate 6.30: Mici piese de adă 6.45: Salut voios de pionieri! 7.00: Cîntece 7.30: Sfatul medicului — amînarea organismului primăvara 7.45: Anunțuri, muzică 7.45: Muzică ară 8.00: Sumarul presei centrale 8.30: Muzică vocală 8.30: Suită în stil ic de Ion Ghica; Suită în stil vechi Anatol Vieru 9.00: Din folclorul poporului 9.30: Fragmente din opere 10.00: Formații artistice de amatori 10.00: Concert de estradă 11.05: Cvartete de coarde nr. 1 în do minor de Diadi-Gheclu 11.34: Din operele comitorilor romîni 11.52: Carnet de orter 12.00: Valsuri interpretate de ară 12.20: Muzică populară interpretată de Tita Bărbulescu și violonistul Simion 12.40: Uvertura Leonora 3 de Ludwig van Beethoven — Orchestra filarmonică din Viena, dirijor helm Furtwängler 13.10: Formații estrale de estradă 14.00: Concert de z 15.00: Ansambluri vocale din zete 15.30: Muzică ușoară de Temis-e Popa 15.45: Simfonia a IV-a „A l” de Alfred Mendelssohn 16.15: bește Moscova! 16.45: Clarinetistul

Iliuță Rudăreanu 17.10: Cîntece inspirate din lupta popoarelor pentru pace și libertate 17.30: În slujba patriei 18.00: Universitatea tehnică radio 18.15: Sextetul vocal feminin „Perinița” 18.30: Lecția de limba engleză 18.40: Soliști de muzică ușoară 19.00: Jurnalul satelor 19.25: Muzică simfonică cerută de ascultători — Simfonia nr. 27 de Miaskovski 20.15: Cîntece închinat patriei socialiste 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică ușoară românească 21.15: Carnet plastic 21.30: Melodii populare cerute de ascultători 22.25: Muzică de estradă interpretată de Orchestra Michel Legrand 22.40: Fragmente din opera „Falstaff” de Verdi, cu Tito Gobbi, Elisabeth Schwarzkopf, Anna Moffo, Nan Meriman, Renato Ercolani, Nicola Zaccaria, corul și orchestra Philharmonia din Londra, dirijor Herbert von Karajan.

Programul II 22.15: Suita a III-a de aril și dansuri vechi de Respighi; Concerto grosso opus 3 nr. 11 în re minor de Antonio Vivaldi 12.48: Cîntece și jocuri populare rominești și ale minorității naționale 13.15: Limba noastră — vorbește acad. prof. Al. Graur: „Pleonasme” (reluare) 13.25: Fragmente din opera „Nunta lui Figaro” de Mozart 14.10: Prelucrări corale 14.30: Muzică de estradă 15.00: Muzică populară 15.35: Actualitatea în țările socialiste 16.10: Muzică ușoară interpretată la saxofon 16.30: Cîntece pionierești 16.45: Muzică din opere 17.00: Interpreți în studio — Ileana Teodorescu (pian) și Elisabeta Mihăilescu-Vasilii (voce) 17.30: Sfatul medicului (reluare) 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Ciclul „Simfonii de Gustav Mahler”: Simfonia a IV-a în sol major — Orchestra simfonică a Filarmoniei din New York, dirijor Bruno Walter, solistă soprana Desi Halban 19.05: Melodii de compozitori romîni 19.30: Teatru la microfon „Azilul de noapte” de Maxim Gorki 21.45: Muzică din opera „Secretul lui Marco Polo” de Lopez 22.18: Cîntece 22.30: Moment poetic: George Lesnea 22.35:

Melodii de dragoste 23.10—24.00: Concert de noapte.

SĂMBĂTA 20 APRILIE Programul I 5.07: Muzică interpretată de fanfară 5.30: Gimnastică 5.40: Cîntece și jocuri populare 6.07: Muzică distractivă 6.20: Emisiunea pentru sate 6.30: Muzică populară 6.45: Salut voios de pionieri! 7.10: Melodii de estradă 7.30: Sfatul medicului — Odihna activă a școlarului 7.35: Anunțuri, muzică 7.45: Marsuri sportive 8.00: Sumarul presei centrale 8.08: Muzică ușoară 8.30: Valsuri simfonice 9.00: Roza vînturilor 9.25: Melodii populare rominești și ale minorității naționale 10.00: Tarantele 10.15: Cîntece pentru cei mici 10.30: Rapsodia bănețeană de Zeno Vancea; Balada pentru vioară și orchestră de Ludovic Feldman 11.05: Fragmente din opera „La serva padrona” de Pergolesi 11.35: Prelucrări de folclor de compozitori din țări socialiste 12.00: Muzică instrumentală 12.20: În săli și pe stadioane 12.30: Muzică ușoară 13.10: Poemul simfonic „Mazeppa” de Liszt; Tabloul simfonic „Kiki-Mora” de Liadov 14.00: Muzică ușoară cerută de ascultători 14.30: Muzică populară din Banat 15.00: Concert distractiv 15.45: Prin București cu scriitorii noștri contemporani 16.07: Potpuriuri de muzică ușoară interpretate la pian de Iancu Kőrösy 16.15: Vorbește Moscova! 16.45: Orchestră de muzică populară ale filarmonicilor de stat 17.10: Fragmente din opera „Tosca” de Puccini 17.50: Știința în slujba păcii 18.00: Preludiu, Coral și Fugă de César Franck — interpretează pianista Maria Fotino 18.21: Program muzical pentru fruntași în producție 19.00: Scrisori din țară 19.10: Piese corale interpretate de ansamblurile noastre 19.30: Transmisiunea concertului orchestrelor de estradă și de muzică populară ale Radioteleviziunii. Dirijori — Paul Urmușescu și Radu Volnecus. În pauză: Radiojurnal 21.30: Muzică de dans 23.08: Variațiuni și fugă pentru pian și orchestră de Max Reger pe o temă de Bach; Concerto grosso

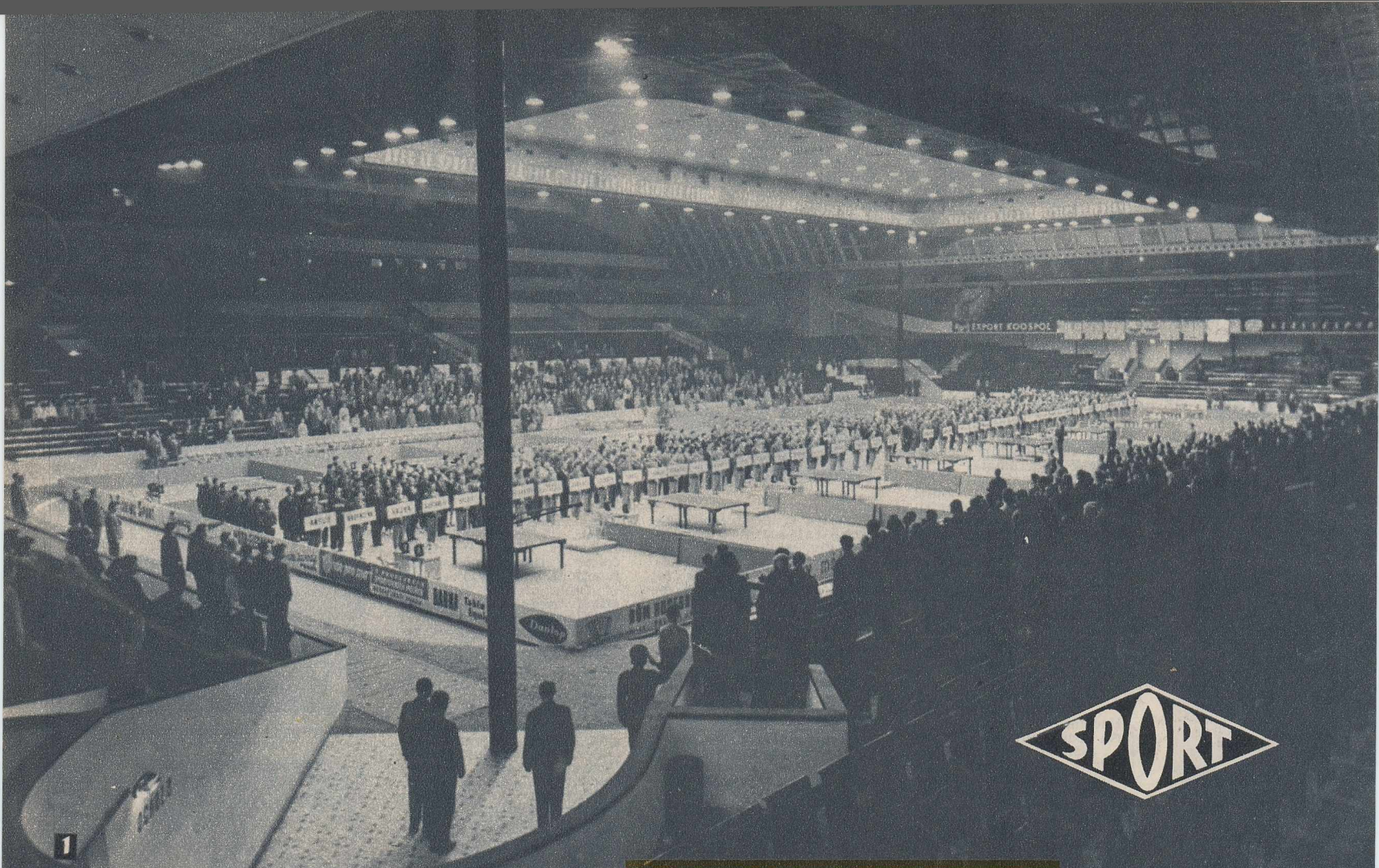
opus 6 nr. 3 în mi minor de Haendel. **Programul II 12.15: „Spre noi victorii socialiste” — program de cîntece 12.35: Muzică din opera „Sînge vienez” de Johann Strauss 13.15: Melodii populare 13.40: Muzică ușoară 14.10: Muzică vocală și instrumentală 14.30: Muzică de estradă 15.00: Concertul în mi bemol major pentru două pian și orchestră de Mozart — soliști Robert și Gaby Casadesus acompaniați de Orchestra simfonică „Columbia”, dirijor George Szell 15.30: Din muzica popoarelor 16.10: Muzică corală 16.30: Muzică instrumentală 17.00: Valsuri 17.30: Însemnări de reporter 17.35: Anunțuri, reclame, muzică 18.05: Oaspeți sovietici pe scena Teatrului de Operă și Balet al R.P.R.: Bella Rudenko, Pavel Lisitjan, Alexei Krivcenca 18.35: Suită din baletul „Curtea veche” de Mihail Jora 19.00: Muzică populară cerută de ascultători 19.30: Pe teme internaționale 19.40: Muzică ușoară rominească 20.00: Muzică de dans 20.30: Noapte bună, copii! 20.40: Muzică ușoară 21.15: Muzică de dans 21.45: Agenda teatrală 22.00: Muzică de dans 22.33: Cvartetul de coarde nr. 6 opus 18 în si bemol major de Beethoven 23.10: Muzică de dans.**

În pagina 4: PROGRAMUL DE TELEVIZIUNE

Tiparul executat la Combinatul poligrafic
„Casa Școltei”.
Macheta: Ion Vulpescu

PREȚUL REVISTEI 2 LEI

SPORT

1 În această sală a avut loc întrecerea celor mai valoroase palete de tenis de masă din lume. Aici — la Praga — marți seara au fost cunoscuți primii câștigători ai celei de-a 27-a ediții a Campionatelor mondiale de tenis de masă: echipele Japoniei (feminin) și R.P. Chineze (masculin). Terminând neînvinșă seria A, învingând în semifinală pe reprezentantele Republicii Populare Chineze, echipa noastră feminină, formată din Maria Alexandru, Gela Pitică și Ella Constantinescu, s-a clasat pe locul II în disputa pentru cupa „Corbillon”, cucerită de echipa Japoniei.

2 Pe stadionul Republicii din Capitală duminică trecută jucătorii brașoveni au stăvilit drumul spre primul loc în clasament al echipei Steaua, învingând-o cu 4-0. Iată-l pe Eremia (Steaua) într-o intervenție spectaculoasă.

3 De la începutul anului au încetat din viață, în urma meciurilor susținute pe ringurile din S.U.A. și Australia, cinci boxeri profesioniști. Printre aceștia și fostul campion mondial al categoriei până Davey Moore (dreapta), care a fost făcut K.O. în repriza a 10-a de Sugar Ramos. În stare gravă, el a fost internat la spital, unde după patru zile a murit. În urma sa au rămas cinci copii...

4 La Moscova continuă să se desfășoare întâlnirea de șah dintre Botvinnik și Petrosian, pentru titlul de campion mondial. Printre cei ce urmăresc cu interes jocurile se află și foști sau viitori pretendenți la titlul suprem. Iată-l, de exemplu, pe fostul campion mondial Mihail Tal analizând una din partidele jucate.

5 Pe șosea, urmărind ultimele pregătiri ale ciclistilor înaintea „Cupei F.R.C.”.

